

Biblioteca Centrală
Regională
Alunecora-Dece

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

**Salut frățesc oamenilor muncii
din Republica Populară Română
care construiesc socialismul!
Trăiască prietenia și colaborarea
veșnică, indestructibilă dintre
popoarele sovietic și român!**

(Din Chemările C.C. al P.C.U.S.
în cinstea sărbătorii de 1 Mai 1961)

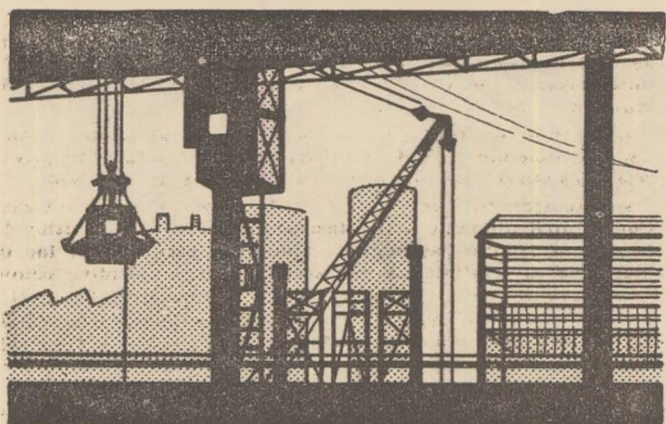

ANUL XVII
28 aprilie 1961
17
(841)
12 PAGINI
1 LEU

**Trăiască 1 Mai—Ziua solidarității internaționale a oamenilor
muncii, ziua unității și frăției dintre muncitorii tuturor țărilor!**

ÎNTR-O ZI ÎN URSS...

... SE TENCUIESC 890.000 METRI PĂTRAȚI DE ZIDĂRIE ȘI SE ZUGRĂVEȘC 1.500.000 MP DACĂ UN SINGUR ZUGRAV S-AR APUCA SĂ FACĂ ACEASTĂ MUNCĂ, EL AR TREBUI SĂ MUNCEASCĂ 70 ANI ÎN ȘIR, FĂRĂ RĂGAZ, NICI PENTRU SOMN, NICI PENTRU ODIHNĂ.

... SE TOARNĂ 250.000 MC BETON. DACĂ ACESTE „CUBURI” S-AR AȘEZA UNUL PESTE ALTUL, S-AR OBTINE UN TURN AVIND O ÎNĂLȚIME DE 250 KM. ACEST TURN AR STRĂPUNGE ORBITA PENULTIMEI NAVE SATELIT SOVIETICE AL CĂREI APOGEU A FOST DE APROXIMATIV 247 KM.

250 KM

... ZIDARIII SOVIETICI ZIDESC 130.000.000 CĂRĂMIZI, CANTITATE SUFICIENTĂ PENTRU A RIDICA 7 BLOCURI CU CÎTE 200 APARTAMENTE FIECARE.

... PE ȘANTIERELE SOVIETICE SE MONTEAZĂ 20.000 TONE CONSTRUCȚII METALICE, CEEA CE ÎNSEAMNĂ MAI MULT DECÎT CANTITATEA TOTALĂ DE OȚEL PRODUS ZILNIC ÎN AUSTRIA, SUECIA ȘI FINLANDA LUATE LA UN LOC.

... SE CHELTUIESC PENTRU CONSTRUCȚII CAPITALI 100.000.000 RUBLE, ADICĂ DE DOUĂ ORI ȘI JUMĂTATE MAI MULT DECÎT TOTALUL CHELTUIELILOR CARE SE FAC ÎNTR-O ZI DIN BUGETUL DE STAT AL ANGLIEI.

... SE DAU ÎN EXPLOATARE 82 KM LINII DE TRANSPORT DE ENERGIE ELECTRICĂ. ÎN ZECE ZILE SE ACOPERĂ O DISTANȚĂ EGALĂ CU ACEEA DINTRE MOSCOVA ȘI KUIBIȘEV.

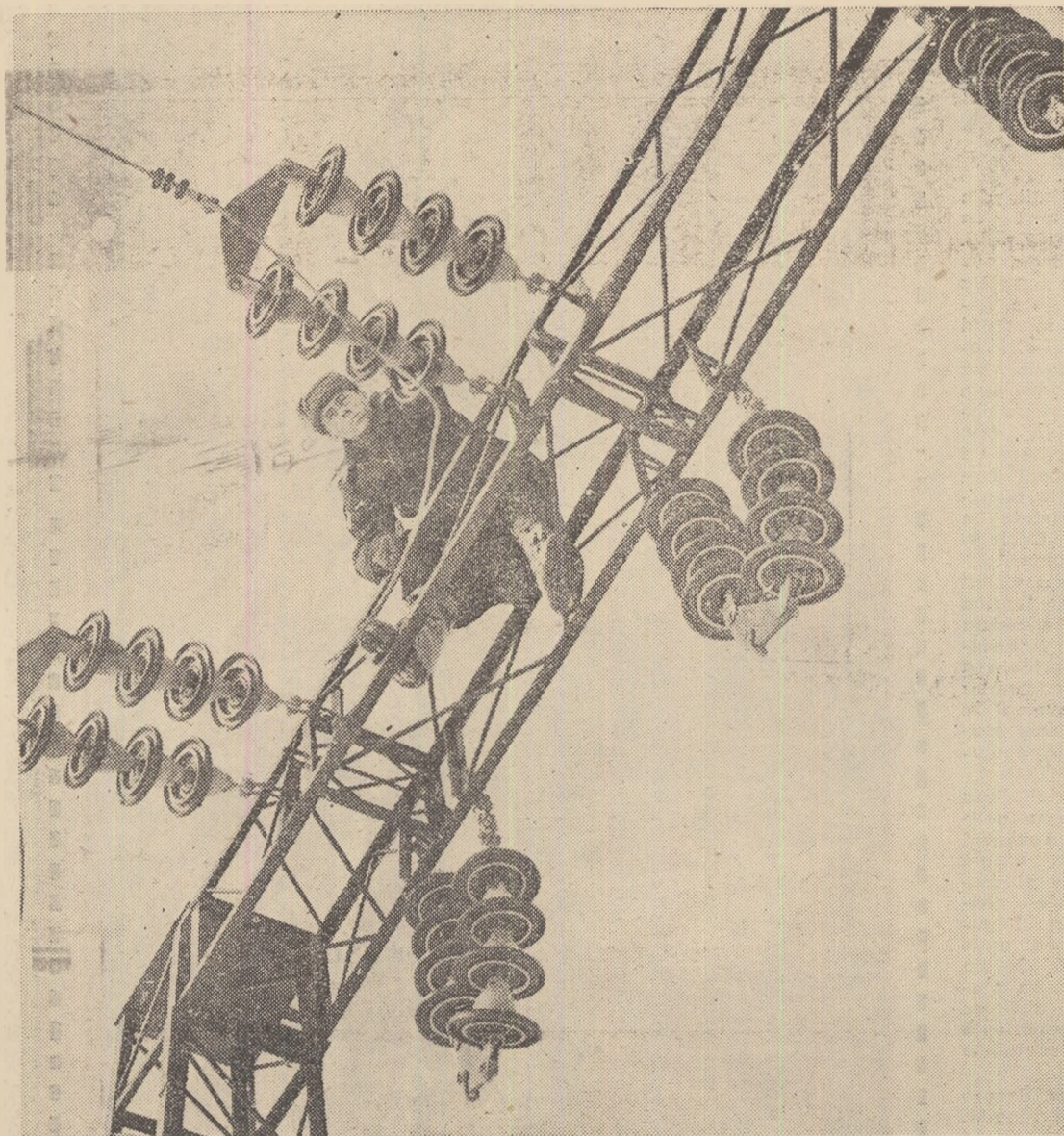
... SE CONSTRUIESC 10 KM DE CALE FERATĂ ȘI SE ELECTRIFICĂ 6 KM DE CALE FERATĂ.

... CONSTRUCȚORII SOVIETICI SAPĂ 8.500.000 METRI CUBI DE PĂMÎNT. DACĂ ACESTA S-AR ÎNCĂRCA PE O PLATFORMĂ DE CALE FERATĂ DE 50 TONE, S-AR FORMA UN TREN DE 300.000 VAGOANE CĂRE S-AR ÎNTINDE DE LA MOSCOVA LA ABAKAN. DACĂ ACESTE LUCRĂRI S-AR FACE MANUAL, AR FI NEVOIE DE 6.500.000 DE SĂPĂTORI, ADICĂ TOT ATÎȚIA CÎȚI MUNCITORI SÎNT OCUPAȚI ÎN TOTAL ÎN ACTIVITATEA DE CONSTRUCȚII.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

De la Kuibișev pleacă spre sud-est linia pentru transport de curent de înaltă tensiune.

Electrificarea în plină dezvoltare

Grandioasa realizare a poporului sovietic — trimiterea primului om în Cosmos — reprezintă un strălucit exemplu al nivelului la care au ajuns știința și tehnica din țara care construiește comunismul.

Baza progresului tehnic este electrificarea economiei naționale. De la planul GOELRO și pînă la actualul plan septenal, P.C.U.S. a acordat și acordă o atenție de prim ordin creșterii continue și rapide, cu un pas înainte față de întreaga industrie, a producției de energie electrică.

În 1960, U.R.S.S. a produs mai multă electricitate decît în cei 20 de ani dintre 1918 și 1939.

În 1960, producția de energie electrică a ajuns la 292 miliarde kWh.

Ramurile industriale grele, siderurgice, metalurgia neferoaselor, industria chimică, consumă cantitățile cele mai mari de energie în asemenea scopuri. Dacă în 1928 consumul pentru scopuri tehnologice reprezenta 3% din consumul total, în prezent el a întrecut 26%. Din 1928 pînă în 1958 înzestrarea muncii cu energie electrică a crescut de 10,5 ori. În 1960 producția de energie electrică a crescut cu încă 10 la sută. Astăzi, creșterea cantității de energie electrică pe care o consumă anual industria, face

Linia de înaltă tensiune Moscova-Stalingrad, lungă de peste 1.000 km și transportînd electricitate sub o tensiune de 500.000 volți, este unică în lume (cea mai lungă linie de înaltă tensiune din S.U.A. are sub 500 km).

posibilă extinderea mecanizării și automatizării producției, creșterea rapidă a unor ramuri cu consum tehnologic mare de energie electrică, cum ar fi, de exemplu, producția metalelor neferoase, producția de oțel electric, industria chimică etc. Progresul tehnic actual cere cantități tot mai mari de materii prime și materiale la a căror producție se consumă multă energie electrică. S-ar putea cita aici cazul aluminiului: pentru a se produce o singură tonă de aluminiu este nevoie de aproximativ 20.000 kWh energie electrică.

Pentru acționarea diferitelor dispozitive, fiecare mașină care lucrează într-o fabrică este dotată cu mai multe motoare electrice mai mari sau mai mici necesitînd o cantitate corespunzătoare de curent e-

lectric. Incadrarea acestor mașini în linii automate, în sisteme automate de mașini, face necesară transportarea pieselor în concordanță strictă cu ritmul de lucru al liniilor. La aceasta se adaugă fenome-

În R.S.S. Uzbekă se produce actualmente mai multă electricitate decît în întreaga Rusie țaristă. Armenia și Azerbaidjan produc, pe cap de locuitor, mai multă energie electrică decît Franța, R. F. Germană, Belgia și Austria.

nul calitativ nou, care intervine în cadrul liniei automate: așa numitele servo-mecanisme care, de regulă, sînt mașini electronice de calculat, dirijează și coordonează funcționarea mașinilor, consumînd cantități considerabile de energie electrică.

La aceasta se adaugă necesitatea electrificării tot mai intense a producției agricole. În traiul de fiecare zi populația va consuma tot mai mult curent electric. Numai în 1960 s-au fabricat în U.R.S.S. 4.200.000 aparate de radio, 1.700.000 televizoare, 529.000 frigider și 953.000 mașini de spălat rufe.

Se știe că planul septenal prevede ca, în 1965, să se producă 500—520 miliarde kWh. Aceasta pentru o creștere a producției industriale cu 80 la sută. Dar, producția industrială crește mai repede decît prevederile planului. Astfel, în primii doi ani ai septenului (1959 și 1960) producția industriei urma să crească cu 17 la sută. În realitate s-a obținut o mărire de 22,1 la sută. Dacă acest ritm se va menține și în viitor, în perioada de șapte ani producția va depăși mult prevederile. Pentru aceasta va fi nevoie de mai multă energie electrică decît s-a prevăzut inițial. Potrivit unor calcule ale specialiștilor sovietici, în 1965, producția de ener-

În cadrul planului septenal, U.R.S.S. va pune în funcțiune un potențial electric egal cu cel al Angliei, Franței și Germaniei occidentale la un loc.

gie electrică va trebui să ajungă la un nivel de peste 550 miliarde kWh.

În vederea creării belsugului de bunuri caracteristic comunismului, industria și agricultura sovietică dispun și vor dispune în continuare de energia electrică, necesară producției.

CONTINUÎND TRADIȚIA GLORIOASELOR SUBOTNICE

Peste puțină vreme — în mai anul acesta — oamenii sovietici vor sărbători împlinirea a 42 de ani de la apariția primelor subotnice comuniste, una din acele „mlădițe ale vieții noi”, despre care V. I. Lenin atrăgea atenția că reerezintă un element al viitorului, al comunismului.

Însuflețiti de exemplul eroic al înaintașilor muncii comuniste și cultivînd tradițiile glorioase de muncă din anii construcției socialismului, oamenii sovietici își consacră toate forțele și cunoștințele în vederea realizării înainte de termen a mărețelor obiective prevăzute în planul septenal — prima etapă a construirii comunismului în Uniunea Sovietică.

Ceea ce caracterizează deosebit de pregnant acest avînt de masă al muncii comuniste este apariția și dezvoltarea impetuoasă a mișcării brigăzilor și fruntașilor muncii comunistă.

După cum se știe, această mișcare a apărut pentru prima dată în noiembrie 1958, la depoul de cale ferată Moscova-Triaj, leagănul primului subotnic comunist de altă dată.

În mesajul de salut pe care C.C. al P.C.U.S. l-a adresat Constăturii unionale a fruntașilor întrecerii pentru titlul de brigăzi și fruntași ai muncii comuniste, care a avut loc în mai 1960, se sublinia că mișcarea pentru o atitudine comunistă față de muncă s-a transformat, într-o perioadă scurtă, într-o mare forță economică și morală, ajungînd să cuprindă — la numai un an și jumătate de la apariția ei — un număr de peste 5 milioane de oameni ai muncii de la orașe și sate.

Astăzi, această mișcare a brigăzilor și fruntașilor muncii comunistă — în împlinirea celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S. — a cuprins noi milioane de oameni ai muncii, cucerindu-și o apreciere și un sprijin unanim.

Mișcarea brigăzilor și fruntașilor muncii comuniste, reprezentă o formă superioară de întrecere în acțiunea etană a construirii comunismului. Ea se sprijină pe tot ce a acumulat mai bun, de-a lungul întregii sale istorii, întrecerea socialistă.

Principala trăsătură caracteristică a întrecerii pentru titlul de brigăzi și fruntași ai muncii comuniste constă în faptul că ea îmbină în mod organic lupta pentru obținerea celei mai înalte productivități a muncii cu educarea omului nou, stăpin al țării sale.

Participanții la întrecere contribuie activ la accelerarea progresului tehnic, la introducerea în producție a celor mai noi descoperiri ale științei și tehnicii. Numeroase brigăzi ale muncii comuniste, precum și brigăzile care luptă pentru obținerea acestui titlu au elaborat planuri complexe pentru realizarea progresului tehnic. Aceste planuri prevăd perfecționarea tehnicii și a organizării producției în toate sectoarele de muncă deservite de brigăzile aflate în întrecere. Astfel, în întreprinderile constructoare de mașini din regiunea Sverdlovsk au fost întocmite peste 11.000 de planuri complexe, care cuprind aproape 30.000 de măsuri tehnico-organizatorice, din care cele mai multe privesc mecanizarea și automatizarea proceselor de producție.

Este semnificativ faptul că, în cadrul brigăzilor de muncă comunistă a luat naștere lozincă „fiecare muncitor să devină un raționalizator”, concomitent cu angajamentele a numeroase brigăzi de a deveni raționalizatori colectivi. Asa, de pildă, într-o serie de mari uzine din regiunea amină — Uralmașzavod, Uralvagonzavod, uzina de țevi din Pervouralsk, uzina de aluminiu din Ural ș.a. — la fiecare patru muncitori, unul este raționalizator.

Recent, plenara a IV-a a Consiliului Central al Asociației unionale a raționalizatorilor și inovatorilor și-a luat un măreț angajament în cinstea Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. care va avea loc anul acesta: obținerea, pe calea raționalizării, a unor economii — pînă la deschiderea Congresului — în valoare de 1 miliard și 200 milioane ruble, iar pînă la sfîrșitul anului — în valoare de 1 miliard și 600 milioane ruble.

Muncitorii, din simpli executanți ai anumitor operații, devin creatori care introduc în munca lor și a colectivității din care fac parte, cunoștințele, măiestria, arta lor. Iată ce spune, de pildă, cunoscutul raționalizator V. K. Seminski, strungar la uzina „Krasnii Exkavator” din Kiev: „A conduce un strung, a-l subordona voinței tale, a-l cunoaște pînă în cele mai mici amănunte, a-l face să dea o productivitate pe care n-a bănuț-o, poate, nici cel care l-a proiectat — oare aceasta nu este o adevărată artă?”

O trăsătură caracteristică a mișcării brigăzilor de muncă comunistă o constituie ridicarea multilaterală a nivelului profesional al membrilor acestor brigăzi. Asa, de pildă, la fabrica „Krasnaia Talka” din Ivanovo, în brigada condusă de N. Rossomahina, fiecare din cele 19 lucrătoare și-a însușit două-trei meserii. Membrii brigăzii au astfel posibilitatea de a se într-ajutora mai bine, de a colabora mai strîns și de a se înlocui reciproc în diferite locuri de muncă.

Această trăsătură a brigăzilor de muncă comunistă a fost sintetizată de brigadiera A. I. Anohina de la Trustul de construcții „Salavastroi” din R.S.S.A. Bașkiră, care, în cadrul întrecerii constăturii unionale a tinerilor constructori, a spus: „Secretele succeselor noastre sînt foarte simple: noi prețuim fiecare minut, ne instruim în permanență și ne ajutăm reciproc”.

A. Ștefaniu

PREȚUIREA PRIETENILOR

Frunzărind revistele și ziarele sovietice găsești mereu reportaje și informații despre Republica Populară Română. Asemenea materiale îți atrag în mod firesc atenția, le citești cu interes, iar după lectură ai o puternică satisfacție. Diferite ca stil, ca întindere, ca sferă a preocupărilor, articolele sovietice despre patria noastră sînt întotdeauna străbătute de un sentiment cald de prietenie.

Am în față patru reviste: numerele 7 și 8 din acest an ale revistei ilustrate „Ogoniok”, nr. 40 (464) din 2 aprilie 1961 al revistei „Literatura i jizn”, organ al Uniunii Scriitorilor din R.S.F.S.R. și nr. 3 din 1961 al revistei „Kultura i jizn”, publicație lunară a Uniunii asociațiilor sovietice pentru prietenie și legături culturale cu străinătatea. În „Ogoniok” am aflat un reportaj amplu al ziaristului Nik. Krujkov intitulat „După o călătorie în România”. Nik. Krujkov a petrecut zece zile în țara noastră ca invitat al revistei „Flacăra”. A vizitat, în afară de București, orașele Brașov, Sighișoara și Sibiu, precum și gospodăria viticolă de la Odobesti. Impresiile și le relatează metodic, urmărind pas cu pas itinerariul călătoriei. În „Literatura i jizn” Serghei Baruzdin, secretar al Uniunii Scriitorilor din R.S.F.S.R. publică un articol-eseu mai scurt, mai degrabă liric, cu referiri la întâlnirile pe care un grup de scriitori sovietici, veniți în R.P.R. ca turiști, le-au avut cu oameni de artă, scriitori, studenți. În sfîrșit, articolul din „Kultura i jizn” e de altă natură, e o corespondență despre sovhozul „Gorki-2”, specializat în creșterea vitelor și a păsărilor. Sovhozul „Gorki-2” este membru colectiv al Asociației de prietenie sovieto-română. Datorită acestui fapt, clubul sovhozului desfășoară o activitate variată de popularizare a realizărilor din Republica Populară Română.

E greu de rezumat cele trei articole pe care le recenzăm. Scriitorul Baruzdin dă o înaltă apreciere spectacolelor la care a asistat grupul de turiști sovietici — „Înlocuirea” de M. Beniuc, „Tartuffe” de Molière, „Celebru 702” de Al. Mirodan — dar mai ales își exprimă admirația pentru construcțiile din București și noua arhitectură românească.

Un loc aparte ocupă în corespondența lui Baruzdin rela-

țarea întâlnirii cu scriitorii din R.P.R. pe care o apreciază ca foarte rodnică pentru ambele părți.

Ziaristul Nik. Krujkov i s-a pus la dispoziție de către revista „Ogoniok” un spațiu mai mare. Reportajul său e însoțit de fotografii reprezentînd Bucureștiul și alte orașe, interioarele unor fabrici ca și scene din viața de fiecare zi a oamenilor muncii. Însoțit de un coleg al său de la „Flacăra”, tov. Krujkov a vizitat noile cartiere de locuințe din București, orașul Brașov unde a admirat vechile monumente și întrecerea avîntată a muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor de la fabrica „Rulmentul”. A fost apoi la Sibiu unde a vizitat și muzeul Bruckenthal și fabrica „Independența”, ca și gospodăria colectivă de la Cristian. Și la București, și la Brașov, și la Sibiu a fost invitat în casele oamenilor muncii, a petrecut și conversat la un pahar de țuică cu oameni simpli din R.P.R., constructori ai socialismului.

În sfîrșit, articolul din „Kultura i jizn” ne informează despre activitatea clubului din sovhozul „Gorki-2”. Aici există o vitrină mare cu fotografii, grafice și diagrame oglindind succesele constructorilor socialismului în Republica Populară Română. Se aude mereu muzica românească. Se țin conferințe despre România, se prezintă filme românești. Tot aici au fost, pentru schimb de experiență și frunziș ai agriculturii socialiste din patria noastră.

Lista articolelor sovietice despre patria noastră ar putea fi lungită. Dar și cele la care ne-am referit sînt suficiente pentru ca să ne dăm seama cu câtă dragoste urmărește oamenii sovietici eforturile constructorilor socialismului din patria noastră. Ei consideră că fiecare succes al nostru este și un succes al lor, tot așa cum și noi ne bucurăm de succesele oamenilor sovietici ca de succesele noastre. Țara noastră, poporul român, Partidul Muncitoresc Român sînt prețuite în Uniunea Sovietică. Despre realizările patriei noastre se vorbește cu sinceră admirație. Prețuirea aceasta ne este un puternic imbold pentru a intensifica eforturile noastre constructive, acum în cinstea celei de a 40-a aniversări a Partidului.

M. Novicov

Laureații Premiului Lenin

Stelele științei sovietice

Printre savanții recunoscuți de știința universală, se numără și acad. Abram Fiodorovi Ioffe.

Printre cele mai importante rezultate ale activității științifice desfășurate de acad. A. F. Ioffe se numără crearea teoriei privind o anumită categorie de transformări termice și anume a transformărilor cu vid și cu plasmă. Savantul a demonstrat că datorită acestor elemente se poate obține nu numai transformarea directă și ieftină a energiei termice în energie electrică, ci și un randament ca acela obținut la cele mai bune termocentrale electrice moderne. Descoperirile acad. A. F. Ioffe au o uriașă însemnătate teoretică și practică și de aceea ele au și fost distinse cu Premiul Lenin.

Ocupînd un loc de frunte în lume, școala matematică sovietică a desemnat și de astă dată din rîndurile ei un candidat vrednic de înaltul titlu de laureat al Premiului Lenin. Acesta este M. M. Postnikov, doctor în științe fizico-matematice, colaborator principal la Institutul de matematică „V. A. Steklov” al Academiei de Științe a U.R.S.S. Valoarea ciclului său de lucrări consacrate teoriei omotopiei reprezentărilor continue este recunoscută pe scară universală.

De însemnătate primordială este și teoria procesului rezidual elaborată de acad. N. M. Strahov. Această teorie este expusă în monografia în două volume „Bazele teoriei litogenezei”, pentru care i s-a conferit Premiul Lenin.

În hotărîrea cu privire la decernarea Premiilor Lenin pe 1961, știința biologică este prezentă prin prof. A. V. Ivanov de la Universitatea de Stat din Leningrad. Lui îi aparține descoperirea și descrierea unui nou tip de animale — pogonoforii.

Începînd din 1949, A. V. Ivanov a participat la expedițiile navei științifice „Viteaz”, cu care prilej a adunat o bogată colecție din aceste străvechi animale de mare, dezvăluindu-le originea și natura lor.

Istoricul acad. Veaceslav Petrovici Volghin ar putea fi numit o enciclopedie de cunoștințe. E greu să apreciezi în cîteva cuvinte importanța lucrărilor lui în domeniul istoriei concepțiilor socialiste. Aceste lucrări au culminat cu cartea „Dezvoltarea gândirii sociale în Franța în secolul XVIII” și publicarea în serie a lucrării „Precursorii socialismului științific”.

Premiul Lenin a fost conferit unui grup de eminenti medici: N. M. Amosov, N. V. Antelava, L. K. Bogus, I. S. Kolesnikov, B. E. Linberg, V. I. Strucikov, F. G. Uglov pentru elaborarea și folosirea în practica medicală a unor metode originale de tratament chirurgical în bolile de plămîni iar lui N. V. Konovalov pentru un nou tratament al distrofiei hepato-celulare.

Premiile Lenin sporesc și mai mult autoritatea științei sovietice. Ele sînt pentru savanții sovietici un imbold spre noi realizări pentru binele poporului, pentru fericirea tuturor oamenilor de pe pămînt.

Colaboratorii Observatorului de pe Elbrus al Institutului de geofizică de mare altitudine al Academiei de Științe a U.R.S.S. practică alpinismul

● importantă lucrare de sinteză

În 1960, literatura științifică din țara noastră s-a îmbogățit cu o lucrare importantă și anume „Monografia geografică a R. P. Romîne”, din care au apărut primul volum și partea I-a din cel de-al doilea volum. În volumul I sînt tratate particularitățile naturale ale teritoriului Republicii Populare Romîne (geologia, relieful, clima, hidrografia, solurile, vegetația, fauna, raionarea fizico-geografică), precum și așezarea geografică, suprafața și granițele țării, istoria dezvoltării geografice în România și aspectele geografice ale toponomiei romînești.

Partea I-a a volumului II cuprinde probleme privind geografia populației țării noastre (componența națională, numărul, mișcarea și densitatea populației, populația urbană și rurală, structura populației pe clase și ramuri de activitate, creșterea bunăstării materiale și a nivelului cultural al populației), geografia ramurilor economiei naționale (industria, agricultura, economia forestieră, căile de comunicație și transporturile) și legăturile economice exterioare ale R. P. Romîne.

Apariția acestei lucrări fundamentale datorează mult colaborării științifice dintre Academia R.P.R. și Academia de Științe a U.R.S.S. Pentru realizarea acestei lucrări, geograful și-au început munca în anul 1955 prin fixarea planului și prin precizarea metodologiei care urma să stea la baza monografiei. Cercetările de teren efectuate în 1955, 1956 și 1957 pe tot cuprinsul țării au permis adunarea unui bogat material care, adăugat la lucrările de specialitate din trecut prelucrate în mod critic, a înlesnit elaborarea capitolelor și hărților susmenționatei lucrări.

Spațiul nu ne permite să facem o prezentare în amănunt a bogatului material care formează primele două volume ale acestei lucrări. Ceea ce am vrea, însă, să subliniem aici este faptul că Monografia geografică a R.P.R. este prima lucrare de sinteză privind condițiile naturale, populația

și economia țării noastre, elaborată pe baza învățurii marxist-leniniste, ceea ce reflectă drumul nou pe care s-a dezvoltat școala geografică din țara noastră.

Afii în fixarea metodologiei, cit și în rezolvarea diferitelor probleme de specialitate, o contribuție importantă a fost adusă de către geografii sovietici care, în ședințele de lucru cu colectivele de autori, sau în ședințele redacției principale au ținut o serie de conferințe, comunicări și referate. Menționăm aici conferințele academi-

cianului I. P. Gherasimov, directorul Institutului de geografie al Academiei de Științe a U.R.S.S. ținute la Institutul de geologie și geografie al Academiei R.P.R. și avînd ca temă unele probleme de metodologie din domeniul geomorfolo-

giei și pedologiei. De asemenea comunicările și referatele metodologice ținute de unii specialiști aparținînd Institutului de geografie al Academiei de Științe a U.R.S.S. ca prof. dr. N. F. Ianișki și prof. dr. M. M. Jirmunski în domeniul geografiei economice, prof. L. G. Kamanin în domeniul geomorfologiei, N. F. Leontiev în domeniul cartografiei, precum și de redactorii de capitole prof. dr. V. B. Soceava — membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S. (pentru geobotanică), prof. dr. B. L. Dzerdzevski (pentru climă), prof. dr. M. I. Lvovici (pentru hidrologie), V. M. Fridland (pentru soluri) etc., etc. Toate aceste comunicări și referate au avut o deosebită importanță în desfășurarea în bune condițiuni a lucrărilor pentru definirea primelor două volume din Monografia geografică a patriei noastre.

În prezent, colectivele de geografi din țara noastră, în aceeași strînsă colaborare cu geografii sovietici, lucrează la definitivarea părții a doua din volumul II al Monografiei geografice care va trata despre regiunile administrativ-economice din Republica Populară Română.

Conf. univ. C. in Herbst

Geografii
romîni
și sovietici
colaborează

INTÎLNIREA DE LA PULKOVO

Simpozion internațional — Luna

I. A. Gagarin, primul cosmonaut al lumii, a declarat că dorește să ia parte și la zboruri pe Lună sau pe planetele apropiate. Când va avea loc primul zbor al omului spre satelitul nostru natural, cu ocolirea acestuia și înapoierea sa pe Pământ nu se poate spune cu precizie, dar desigur că evenimentul se va petrece în viitorii 4—5 ani.

Antena radiotelescopului de la Observatorul astrofizic din Crimeea

Pînă atunci e probabil că se vor plasa pe Lună diferite aparate geofizice, ale căror înregistrări vor fi telemetratate pe Pământ. Oamenii de știință de răspundere sînt de părere că pînă în zece ani se va putea chiar debarca pe Lună și că se va începe construirea unor observatoare pe suprafața Lunii. Toate acestea fac ca satelitul nostru natural să fie în centrul atenției astronomilor și astronautilor, mai ales de la epocalele realizări ale Uniunii Sovietice, printre care fotografierea părții invizibile a Lunii, cu cea de a treia rachetă cosmică lansată la 4 octombrie 1959.

Luna se află din nou la ordinea zilei. Aceasta explică faptul că, la Pulkovo (îngă Leningrad) sub auspiciile Uniunii Astronomice Internaționale, s-a ținut, nu de mult, un simpozion internațional despre Lună la care au luat parte peste 100 oameni de știință din 7 țări, cu care prilej s-au prezentat 52 de lucrări originale. Programul a cuprins probleme în legătură cu fotografierea părții opuse a Lunii, cu forma exactă a satelitului nostru, cu originea și istoria sa termică, cu detaliile și caracteristicile suprafeței, cu studiul luminii și polarizării luminii sale în domeniul optic și radio etc.

Printre cele mai interesante chestiuni discutate au fost acelea relative la cercetarea suprafeței lunare și la originea Lunii. O problemă importantă în legătură cu structura suprafeței Lunii este aceea dacă satelitul nostru este sau nu acoperit cu un strat de praf de origine vulcanică sau meteoritică. Acest lucru prezintă o deosebită importanță și pentru viitorii astronauti care vor poposi pe Lună. Astronomul francez A. Dolfus și prof. T. Gold din S.U.A., care erau prezenți la conferință, au susținut pe bază de observații ale polarizării luminii Lunii că satelitul nostru este acoperit de o pătură de praf, cu o grosime, în unele locuri, de circa zece metri. Opinia după care Luna ar fi acoperită cu praf este susținută și de unii astronomi care au folosit tehnica radioundelor pentru a determina variația temperaturii pe Lună (I. S. Sklovski și alții).

Epocala realizare a fotografierii părții opuse a Lunii realizată la 7 octombrie 1959 de la o distanță de 65.000 km de satelitul nostru (1/3 din distanța Lună-Pământ) a fost mult discutată la conferință. Academia de Științe a U.R.S.S. a publicat un Atlas al părții invizibile a Lunii sub direcția lui N. P. Barabașov, A. A. Mihailov și I. N. Lipski. Au fost identificate sigur 252 noi formații lunare și mai puțin sigur alte 247. Absența unor „mări” întinse pe această parte a satelitului nostru are o deosebită semnificație cosmogonică. Astfel, cunoscutul savant american, laureat al premiului Nobel, prof. H. Urey, prezent la conferință, susține teoria că Luna este o planetă care a fost reținută de Pământ și transformată în satelit al lui. Urey afirmă că deosebirea dintre cele două părți ale Lunii confirmă părerea că „mările” lunare nu s-au format prin revărsarea lavei din interiorul satelitului nostru, ci că lava s-a format din ciocnirea puternică a unor meteoriți de suprafața Lunii. Și prof. A. A. Mihailov, directorul Observatorului din Pulkovo este de părere că Luna nu a luat naștere, așa cum afirma Darwin, prin separare de Pământ. La conferință, astronomii E. L. Ruskol și B. Levin au susținut teoria lui O. I. Schmidt în legătură cu formarea Lunii din concentrarea unui roi de meteoriți. Prof. H. Urey nu este de acord cu acest punct de vedere pe motivul că fierul se găsește în cantități mai mici pe Lună decît în meteoriți și că densitatea unei este mai mică decît a meteoriților. Pentru originea planetară a Lunii s-a pronunțat și prof. Bonaf de la Sofia.

Erupțiile vulcanice de pe Lună, observate de N. A. Kozirev în noiembrie 1958, au fost de asemenea discutate la conferință.

Astronomul A. A. Kaliniuk, de la Observatorul din Pulkovo, a supus unei analize microfotometrice foarte amănunțite spectrogramelor lui Kozirev. După astronomul de la Pulkovo, lumina observată în craterul Alfons s-ar datora fluorescenței unor gaze care se degajează din adîncul Lunii și n-ar fi de origine termică. Faptul că pe Lună se degajă gaze din scoarță, dînd naștere unei foarte slabe atmosfere, a mai fost confirmat o dată: la 24 ianuarie 1956, Luna a trecut în dreptul nebuloasei Crab și din observarea refracției radioundelor acestei nebuloase s-a dedus că atmosfera Lunii este de zece mii de miliarde de ori mai rară ca atmosfera pămîntescă, dar că ea există, chiar dacă, conform normelor terestre, este echivalentă cu vidul realizat de mașinile noastre pneumatice.

Dezvoltarea cosmonauticii pune tot mai stringent problema folosirii Lunii pentru decolarea unor rachete spre planetele mai apropiate ale sistemului solar, sau pentru instalarea unor observatoare, în condițiile favorabile ale lipsei unei atmosfere dense.

Astronomul M. S. Zverev, director adjunct al Observatorului din Pulkovo și membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S. a arătat avantajele decolării de pe Lună, în special din partea ei opusă. Decolarea de pe Lună cere o viteză de eliberare de numai 2,4 km/sec. față de 11,2 km/sec. pe Pământ.

În era zborurilor cosmice ale omului, care a fost deschisă cu atîta strălucire de savanții și tehnicienii sovietici, Luna este prima etapă. De aceea o dezbateră amănunțită a problemelor privind satelitul nostru natural prezintă un interes tot mai mare.

Prof. univ. Călin Popovici

La Institutul de acustică al Academiei de Științe a U.R.S.S. a fost elaborată tehnologia folosirii la instalațiile ultrasonice a unor materiale speciale, cum ar fi feritele, care să înlocuiască nichelul și aliajele de metale scumpe.

O hotărîre de mare importanță PENTRU CONTINUA DEZVOLTARE A ȘTIINȚEI SOVIETICE

De curînd au fost dezbătute de către Comitetul Central al P.C.U.S. și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. problemele referitoare la măsurile ce trebuie luate pentru a îmbunătăți coordonarea activității științifice în general, și a Academiei de Științe a U.R.S.S. în special. Aceste dezbateri s-au încheiat cu o hotărîre de mare însemnătate pentru organizarea și funcționarea uriașei rețele de institute de cercetări științifice și a celor aproape 400.000 de lucrători în știință care activează în Uniunea Sovietică.

S-a hotărît înființarea unui nou organ — Comitetul de Stat pe lângă Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. pentru coordonarea activității de cercetări științifice. Sarcina lui va fi de a organiza o mai bună coordonare a activității institutelor de cercetări științifice, de a aduce o îmbunătățire a activității științifice și a introducerii realizărilor științei și tehnicii în economia națională.

Importantul organ nou înființat are o capacitate de conducere considerabilă, prin îndreptarea activității institutelor de cercetări științifice spre studiul și rezolvarea problemelor complexe de cercetare în conformitate cu directivele Partidului și Guvernului.

Se realizează de asemenea o coordonare a departamentelor și ministerelor cu Academia și filialele acesteia, în vederea elaborării unui plan, care să asigure o continuitate a cercetărilor și răpida lor aplicare în practică.

Hotărîrea a dat noului comitet nu numai sarcina de a conduce și coordona, dar și pe aceea de a prezenta propuneri asupra problemelor ce trebuie studiate, de a face sugestii cu privire la dotarea cu utilaj, aparate și instrumente unice, de a studia căile de generalizare a realizărilor științei și tehnicii, de a coordona relațiile internaționale și de a elabora proiectele planurilor anuale și de perspectivă ale cercetărilor științifice.

S-a hotărît ca Academia de Științe să fie degrevată de un număr de institute și de filiale care vor trece unele la Comitetele de Stat ale Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. sau la departamentele și ministerele U.R.S.S., celelalte pe lângă Consiliul de Miniștri al R.S.F.S.R. Se trasează ca obiectiv principal studiul și rezolvarea problemelor puse de folosirea resurselor naturale și de dezvoltarea forțelor de producție în regiunile respective.

De mare importanță pentru organizarea și funcționarea Academiei de Științe a U.R.S.S. a fost hotărîrea de a se concentra în Academie efortul în științele fundamentale ale naturii și în științele sociale — păstrîndu-se în același timp legătura strînsă cu problemele practice ale economiei naționale.

Noile măsuri pentru o mai bună conducere și coordonare a cercetărilor științifice în U.R.S.S. sînt strîns legate de importanța ce o acordă P.C.U.S. și Guvernul Uniunii Sovietice organizării și dezvoltării științei și tehnicii. Este unanim cunoscut faptul că uriașele succese obținute de oamenii de știință și tehnicienii sovietici se datoresc posibilităților nelimitate și sprijinului acordat de statul sovietic socialist. Recenta realizare a primului zbor în Cosmos a unei nave cu un om la bord constituie doar un exemplu al nivelului atins în științele naturii și tehnicii.

Construcția desfășurată a comunismului acordă un rol și mai hotărîtor științei și tehnicii, care vor trebui să rezolve într-un timp scurt problemele noii societăți comuniste.

În aceste noi condiții, capătă o mare importanță intensificarea cercetărilor legate de economia națională, de introducerea rapidă în producție a rezultatelor și, în general, de apropierea strînsă a științei de producție.

Înființarea noului comitet și măsurile luate de Academia de Științe a U.R.S.S. urmăresc ameliorarea condițiilor necesare pentru atingerea acestor obiective, care vor duce în același timp la ocuparea în frontul științei mondiale de noi poziții înaintate în toate domeniile.

Acad. Șt. Milcu

Cosmosul și p...

VOM TRĂI OARE O VEȘNICIE?

Cosmonautica se dezvoltă vertiginos. Nu e departe timpul cind zborul în limitele sistemului solar va deveni un lucru obișnuit. Omenirea va începe să construiască rachete fotonice, să se pregătească pentru călătorii spre alte sisteme planetare.

Zborul spre stele se va face cu viteze colosale, apropiate de viteza luminii — 300.000 kilometri pe secundă. Din una din concluziile teoriei relativității rezultă că cu cât viteza navelor interastrale e mai apropiată de viteza luminii, cu atât mai încet se scurge timpul pe navele respective în comparație cu scurgerea timpului pe Pământ.

La prima vedere fenomenul pare paradoxal și cu neputință de înțeles. Ar însemna că, în condițiile unor viteze suficient de mari am putea efectua „zboruri în viitor”, ne-am putea „deplasa” la urmașii noștri îndepărtați. E oare posibil acest lucru?

Ce încet trece timpul în tren!

Unul din pilonii pe care se sprijină teoria relativității este principiul constanței vitezei luminii, stabilit încă în anul 1881.

Să ne imaginăm un tren gonind cu viteză mare, pe lângă un peron de cale ferată. La un moment dat, din coada trenului se transmite un semnal luminos dirijat înainte. Propagarea lui, de la sursă până la mecanicul locomotivei, este urmărită de doi observatori: unul din tren, altul de pe peron.

Observatorul din tren va constata că semnalul luminos ajunge la mecanic după ce a parcurs un drum egal cu lungimea trenului. Observatorul de pe peron va înregistra un drum mai lung al luminii, compus din lungimea trenului, plus distanța parcursă de tren în răstimpul cât s-a propagat lumina.

Viteza luminii este aceeași atât în trenul în mișcare cât și pe peronul imobil. Perioada de timp, care s-a scurs din momentul emiterii semnalului luminos din coada trenului până în momentul cind ajunge la mecanic, pare mai scurtă observatorului din tren decât celui de pe peron. Aceasta înseamnă că, în trenul în plină viteză, timpul se scurge mai încet decât pe peron.

Firește, exemplul cu trenul nu constituie o demonstrație a fenomenului de încetinire a timpului pe corpurile în mișcare. El explică doar esența acestui fenomen. Încetinirea timpului pe corpurile ce se mișcă cu viteză constantă în comparație cu corpurile fixe este perceptibilă numai cu condiția unor viteze foarte mari.

Cosmonauții nu-s de acord cu pământeni...

Poate fi verificată justetea teoriei cu privire la încetinirea timpului? Da, în natură există fenomene care o confirmă.

În razele cosmice se întâlnesc particule nucleare ce poartă numele de pi-mezoni. S-a stabilit că durata medie de viață a pi-mezonului în repaus este aproximativ două sute de milioane de dintr-o secundă, după care se descompune în alte particule.

Dacă pi-mezonii ar zbura cu viteza luminii, în răstimpul de 1/200.000.000 dintr-o secundă ar parcurge o distanță medie de 6 metri. În realitate, distanța medie parcursă de pi-mezonii din razele cosmice este mult mai mare. Fizica modernă explică în felul următor fenomenul încetinirii timpului, în cazul pi-mezonilor: pe Pământ,

timpul se scurge cu mult mai repede în comparație cu cele două sute de milioane de secundă care se scurg pe particulele cu numele de pi-mezoni. În acest răstimp, mezonul parcurge în atmosfera terestră o distanță cu mult mai mare decât 6 metri.

În numeroase aparate moderne, savanții întâlnesc particule care se mișcă cu viteze apropiate de cea a luminii. La proiectarea acestor aparate e absolut necesar să se țină seama de efectele teoriei relativității, în speță de încetinirea timpului. Astfel, s-ar părea că teoria extrem de abstractă a lui Einstein pătrunde în practica de fiecare zi a științei. Iar fenomenul „de neconcepț” al încetinirii timpului în condițiile mișcării rapide constante se transformă într-un adevăr incontestabil.

Așadar fenomenul încetinirii timpului există practic. E posibil ca bazându-ne pe acest fenomen să afirmăm că „zborul spre urmași” e în principiu realizabil?

Oamenii de știință nu au ajuns la o opinie unică și dau la această întrebare răspunsuri contradictorii, deoarece concluzia teoriei relativității cu privire la încetinirea timpului se referă numai la mișcarea rectilinie uniformă.

Călătorind în spațiile interplanetare

Dacă Pământul ar fi nemișcat, iar racheta interplanetară ar avea față de el o mișcare uniformă cu viteză apropiată de cea a luminii, timpul pe rachetă s-ar scurge, din punctul de vedere al observatorilor terestri, mai încet decât pe Pământ.

Dar cosmonauții nu vor observa fenomenul. Viața va decurge pentru ei în ritm normal. Mai mult decât atât, ei vor putea să considere, conform legilor mecanicii, că racheta lor este imobilă iar Pământul în mișcare în sens opus față de ea. Rezultă deci că pentru ei, timpul va fi încetinit pe Pământ.

„Pământeni” vor susține că timpul se încetinește pe rachetă, iar cosmonauții vor susține contrariul. Dar tocmai aceasta înseamnă recunoașterea teoriei relativității. Ea precizează că mersul timpului pentru cosmonauți se încetinește după ceasornicele terestre, care au un avans continuu în comparație cu ceasornicele instalate pe rachetă. Deci și mersul timpului pe Pământ se încetinește după ceasornicele cosmonauților. Din punctul lor de vedere, ceasornicele terestre rămân în urmă față de cele instalate pe rachetă.

$$19 = 200.000?$$

Scurgerea timpului este mai încetată pe rachetă dacă o măsurăm cu ceasornice terestre și pe Pământ — dacă o măsurăm cu ceasornice instalate pe rachetă. Nu înseamnă oare aceasta că la revenirea cosmonauților pe Pământ indicațiile ceasornicelor cosmonauților vor corespunde întocmai cu indicațiile ceasornicelor terestre?

Tocmai acest lucru îl susțin unii savanți. Ei își arată deschis scepticismul față de posibilitatea „zborului spre urmași”, pe care îl consideră o absurditate. Alții oameni de știință au, însă, o părere cu totul opusă. Ei susțin că între racheta și Pământ nu poate fi pus semnul egalității în ce privește sistemul de socotire a timpului. Într-adevăr, pentru a face o călătorie interplanetară racheta trebuie să decoleze de

pe Pământul socotit, în mod convențional, imobil, să dezvolte o viteză apropiată de cea a luminii, să parcurgă o distanță considerabilă, după care să frneze și să ajungă pe o planetă. Întoarcerea pe Pământ presupune aceleași etape.

Sprijinindu-se pe faptul că în timpul zborului interplanetar, între Pământ și rachetă nu poate fi pus semnul egalității, și că racheta ba își accelerează, ba își frinează viteza, unii savanți consideră că concluzia teoriei relativității, privind încetinirea timpului, poate fi valabilă numai pentru rachetă. De aceea, susțin ei, la întoarcerea din călătoriile lor interstelare cosmonauții vor găsi pe Pământ pe urmașii lor. Astfel, de pildă, E. Senger, cunoscut specialist german în domeniul rachetelor, afirmă că zborul pe o rachetă fonică spre centrul Galaxiei va dura pentru cosmonauți circa 19 ani, în cazul cind în prima jumătate a drumului racheta își va accelera viteza, iar în cea de-a doua o va frina. În acest răstimp, în sistemul solar se vor scurge 200.000 de ani.

Acad. V. A. Fok, laureat al Premiului Lenin, a emis o ipoteză cu privire la mersul ceasornicelor, în condițiile accelerării vitezei cauzată de forța gravitației. Această ipoteză a permis obținerea unei formule din care rezultă că dacă accelerația și frinarea navei cosmice vor dura trei pătrimi din durata totală a zborului, indicațiile ceasornicelor în mișcare și a celor imobile vor corespunde. În cazurile cind accelerația și frinarea vor avea o durată mai mică, ceasornicele mobile vor rămâne în urmă.

Cum putem opri scurgerea vremii

Speculind concluziile teoriei relativității cu privire la încetinirea timpului, filozofii idealiști susțin următorul lucru: „E suficient să accelerezi zborul până la viteza luminii pentru ca timpul să se oprească în loc și în felul acesta să trăiești o veșnicie”.

Principala greșeală care stă la baza acestei afirmații își are rădăcinile în confuzia pe care o fac idealiiștii cind e vorba de noțiunile diverselor categorii ale materiei. Se știe că substanța poate fi materială — cum sînt lucrurile care ne înconjoară — și poate apare sub formă de unde, cum ar fi, de pildă, undele electromagnetice.

Din punctul de vedere al teoriei relativității, distincția care se face între obiectele materiale propriuzise și materia sub formă de unde apare deosebit de limpede dacă știm că primele au o așa-numită „masă de repaus” pe care nu o au cele din urmă. Masa de repaus este masa corpului imobil, în stare de repaus.

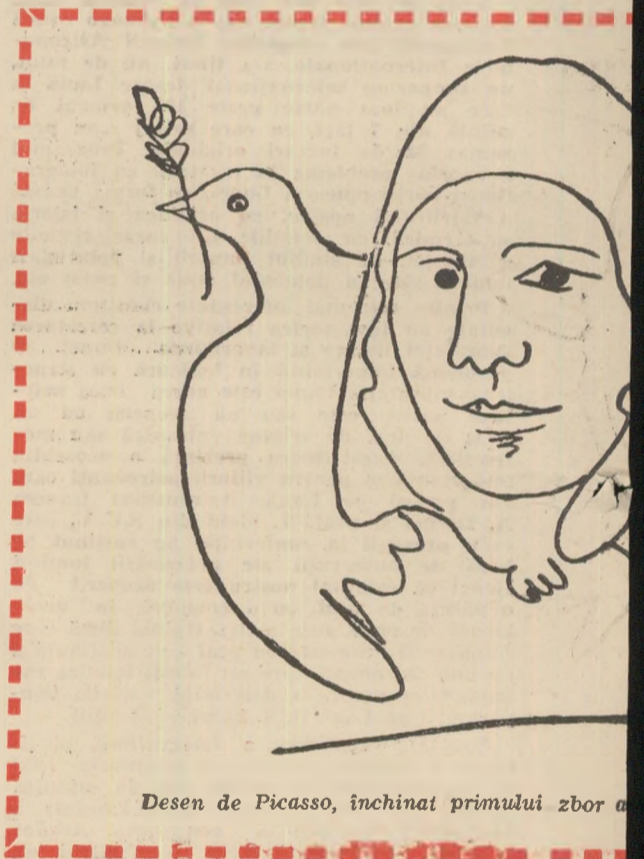
Teoria relativității arată că un corp material nu poate fi accelerat pînă la viteza luminii, din cauza creșterii nelimitate a masei lui pe măsura apropiării vitezei sale de zbor de viteza luminii. Numai materia sub formă de unde, a cărei masă de repaus este egală cu zero, se poate mișca cu viteza luminii. Așa este, de pildă, „atomul luminii” — fotonul. Pe foton, timpul nu înaintează. Dacă fotonul nu intră în reacție cu un alt foton sau cu o particulă a materiei, el va exista veșnic. Astronomii „vinează” cu ajutorul telescoapelor fotoni născuți cu miliarde de ani în urmă în lumile astrale îndepărtate.

În concluzie, pentru a întreprinde o călătorie spre urmași ar trebui să urmăm o singură cale, anume să ne transformăm în unde luminoase. Ați fi de acord?

I. Sușkov

Ultimul control înainte de zbor

Desen de Picasso, închinat primului zbor al omului în spațiu

Doi oameni adevărați își string mîinile: Eroii Uniunii Sovietice

Problemele sale

CASA CEA NOUA A OMULUI...

Omul a pășit în Cosmos! Minutele se scurg fulgerător, înfășurate în ceață. Jos plutesc continentele Pământului. Începe aterizarea. Și iată că Iuri Gagarin îi povestește lui Nikita Sergheevici Hrușciov: „...În nava cosmică m-am simțit bine, la fel ca acasă”.

Ca acasă! Cît au muncit savanții, inginerii și tehnicienii pentru ca omul să se simtă în Cosmos ca acasă! Cîtă muncă, eite nopți nedormite!

Cele ce urmează sînt extrase dintr-o discuție avută cu Oleg Gheorghievici Gagenko, unul dintre colaboratorii Academiei de Științe a U.R.S.S., candidat în științe medicale.

Securitatea zborului cosmic

Trei cuvinte simple, iar dincolo de ele gigantul zid al necunoașterii, care, pînă mai ieri, părea de netrecut. Ce-l așteaptă pe omul care îndrăznește să pătrundă nemărginitul ocean al Cosmosului, ce primejdii îl pîndesc? Iată întrebarea la care au trebuit să răspundă în primul rînd savanții. Cercetările neîntrerupte, efectuate mai cu seamă în ultima vreme, au lărgit considerabil cercul cunoștințelor omului despre Univers. Și cu toate că erau încă multe taine nedezlegate, savanții au trecut la cea de a doua etapă de lucru. A apărut o nouă problemă: cum se pot crea pe bordul rachetei condițiile care să asigure viața și capacitatea de lucru a omului în toate etapele de zbor?

Două probleme, înmulțite cu interminabila listă a piedicilor nevăzute, și prima din ele este...

Omul cu inima „grea”

Cînd o mașină pornește brusc în plină viteză, forța inerției îi aruncă pe pasageri îndărăt, lipindu-i de speteaza scaunului. Racheta are o viteză incomparabil mai mare. Prin urmare și forța care presează asupra cosmonautului este mult mai mare. Dacă împărțim această forță la greutatea omului, obținem o mărime care a căpătat numele de suprasolicitare.

Pe Pămînt, unde suprasolicitarea este foarte mică, omul a învățat s-o înlăture, măsurîndu-și fiecare mișcare în raport cu forța gravitației existentă de veacuri.

Ce e de făcut însă în Cosmos? În timpul zborului, suprasolicitarea se mărește de opt, iar uneori chiar de zece ori. E simplu: pe Pămînt mîna omului cîntărește 3 kg, iar în timpul zborului — 30 kg. Cosmonautul va fi lipit de speteaza scaunului cu o forță de zece ori mai mare decît greutatea lui. Suprasolicitarea va avea o mare influență și asupra stării fiziologice a organelor interne. Inima devine mai grea, mușchii ei trebuie să îndeplinească o muncă mai anevoioasă. Chiar și sîngele devine mai greu. Experiențele au arătat că în această situație, presiunea orizontală este mult mai suportabilă ca cea verticală. Iată deci explicația poziției cosmonautului: el trebuie să călătorească cu... inima ușoară!

Antrenamentul - chează victoria

Crearea mijloacelor de protecție nu reprezintă cîtuși de puțin unicul mijloc de luptă împotriva suprasolicitării. Este foarte important și antrenamentul cosmonautului. Antrenamentul acesta se face cu ajutorul unei instalații centrifugale, un fel de „călușei”.

O săgeată uriașă se învîrtește în jurul unei axe verticale. La unul din capetele ei se află cabina de experimentare, la celălalt — contrabalansul. „Călușei” încep să se învîrtească și forța centrifugă intră în acțiune. Ea e cea care creează suprasolicitarea necesară. Mașinile centrifugale mai perfecționate au ceva în plus: cabina experimentală este în același timp și o barocameră. În ea poți studia concomitent acțiunea suprasolicitării și scăderea presiunii.

Lumea greutății „dispărute”

Omul învinge gravitatea din clipa în care s-a născut. Încă din copilărie el pornește la luptă împotriva ei. Se țîrăște înții de-a bușilea, apoi se ridică în două

picioare, învață treptat-treptat să umble. Aici nu e vorba numai de coordonarea mișcărilor. E vorba în primul rînd de faptul că el se deprinde să-și dirijeze întreaga activitate în raport cu legea gravitației. Dar anii trec și la bătrînețe, omul se sprijină în baston. De ce? Omul a intrat din nou în luptă cu aceeași forță. Mușchii picioarelor nu mai rezistă în fața ei și în ajutor vine... bastonul!

De fapt, omul a devenit om tocmai în urma acestei lupte. Și-a eliberat mîinile, a muncit și și-a format o conștiință, și-a dat seama că o putere nevăzută recheamă pe Pămînt piatra aruncată în aer. Iată însă că omul ajunge în Cosmos și forța aceasta dispăre. Dispare greutatea. Apare ceva nou, nemiintîlnit pe Pămînt. Și acest ceva nou se numește imponderabilitate.

La început, savanții au fost de părere că imponderabilitatea va acționa defavorabil asupra organismului viu. Presupunerea s-a dovedit a fi neîntemeiată. S-a dovedit că în condițiile imponderabilității, viața decurge normal. Singurul lucru care se observă e scăderea presiunii arteriale. O scădere neînsemnată care poate fi observată și pe Pămînt, la un om absolut normal, în cursul unei zile de muncă.

Și în condițiile imponderabilității se poate munci.

Omul se adaptează ușor la condițiile imponderabilității. După cum ați aflat, Iuri Gagarin s-a simțit perfect. A mâncat, a băut, a lucrat. Chiar și scrisul i-a rămas același. Altfel doar că blok-notes-ul trebuia ținut bine să nu... zboare!

Brîul otrăvit și tunurile anti-meteorit

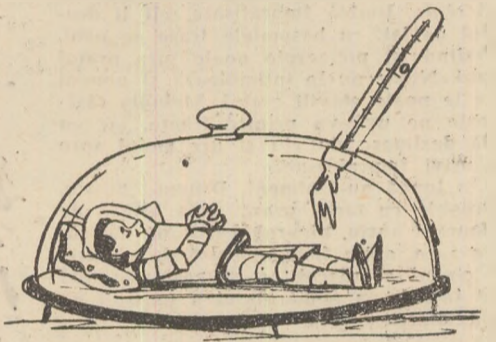
Imediat după lansarea primilor sateliți sovietici, în paginile ziarelor occidentale au început să apară știri senzaționale. În jurul Pămîntului s-a descoperit un brîu de radiații extrem de primejdioase, care chipurile, fac imposibil zborul cosmic. Chiar și o scurtă trecere a rachetei prin această zonă amenință viața echipajului. Așa o fi?

Da, un asemenea brîu de radiații există. Limita lui inferioară este de 600 km., iar cea superioară atinge 30.000 km. Trebuie să ținem seamă însă de faptul că în zona ionizată a Pămîntului există două „ferestre” — două ieșiri gigantice situate lîngă poli. Iată porțile spre Cosmos! Mai grea este înțelegerea cosmonautului. Pentru micșorarea vitezei nava va trebui să facă mai multe rotații în jurul Pămîntului și deci ar putea nimeri în zona radiației primejdioase. Ce e de făcut? În cabina cosmonautului va exista o capsulă complet izolată. La un semnal: „Atenție! Radiații!”, scaunul cosmonautului va intra automat în capsulă ferindu-l pe om de primejdie!

S-a constatat, de asemenea, că omul suportă mai bine radiațiile atunci cînd scade activitatea organismului. Poate că în viitor, cosmonautul se va afla într-un fel de „hibernare” care-l va feri de radiații. Vom vedea! Există însă o altă primejdie: meteoriții!

Meteoriții aceștia sînt buclucași rău! E suficient să spunem că dacă o „schijă” de 1 kg, zburînd cu o viteză de 30-40 km pe secundă nimereste în corpul rachetei, ea

poate produce o adevărată explozie. Un mijloc de apărare e bineînțeles crearea unei carcase foarte puternice. Altul — fo-

Hibernarea — garanția sănătății.

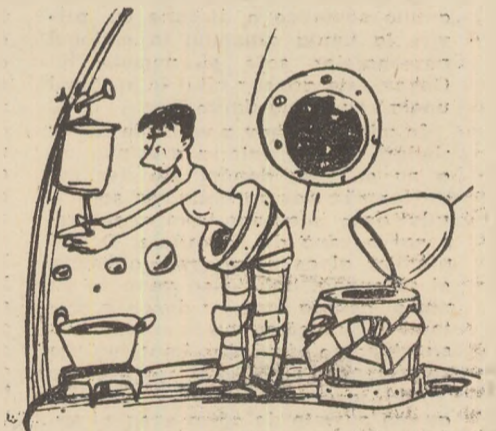
losirea... tunurilor! Da, niște tunuri speciale situate pe bordul rachetei. Odată descoperit, meteoritul va fi distrus cu ajutorul acestor tunuri.

Mîncarea și spălătul de dimineață

În privința mîncării, totul depinde de durata zborului. Există un aliment nou descoperit care e admirabil pentru zborurile de lungă durată: chlorella!

Ați observat probabil că în rezervoarele deschise apa are o nuanță verzuie. Culoarea aceasta se datorește unei plante microscopice monocelulare numită chlorella. Însușirile ei sînt cu adevărat miraculoase. Înghițind bioxidul de carbon, ea elimină o mare cantitate de oxigen. Iată deci rezolvată problema regenerării aerului în cabina cosmonautului. Afară de asta, chlorella conține în mari cantități albumine, grăsimi, vitamine. Se poate deci și minca.

Și acum — spălătul. Pe nava cosmică e destul de greu să-ți instalezi un duș. Rîști să vezi apa „plutînd” în jurul tău. O soluție ar fi folosirea unui jet de apă. Altă soluție: metoda chinezească, spălătul cu prosopul ud!...

Dimineața, cînd mă scol, lute pe obraji mă spal.

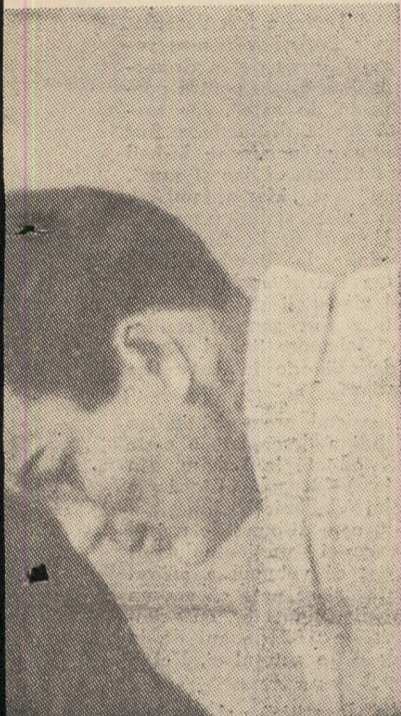
Și... distracțiile!

Un cer negru cu stelele încremenite pe el. Pămîntul e departe. Tăcere. Plictisitor, nu? Imaginați-vă acum starea sufletească a cosmonautului. Se pune deci cu toată ascuțimea problema comunicării cu Pămîntul și problema distracțiilor. Cosmonautul trebuie să simtă toț timpul legătura cu semenii săi de pe îndepărtatul Pămînt. Să nu uităm că omul e fiul Pămîntului! El trebuie să știe ce se petrece acolo, trebuie să-și vadă confrății, să vadă chiar un... meci de fotbal! E foarte important!

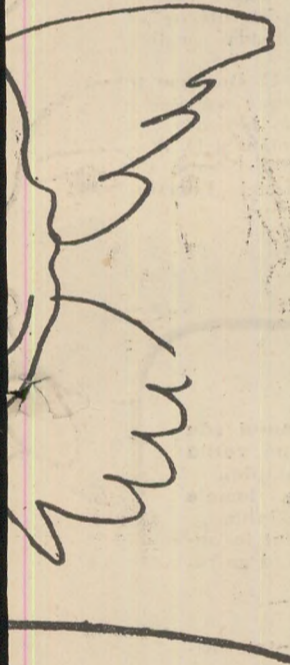
În ce privește distracțiile, cosmonautul care va întreprinde un zbor mai îndelungat va trebui să aibă cu el o bibliotecă portativă, discuri muzicale, bandă de magnetofon.

...Și acum să încheiem. Fără îndoială că ar mai fi multe, multe de spus. Și multe sînt de făcut. Ca-n preajma mutării într-o nouă casă!

D. Pipko
V. Cernikova

colare.

ui om în spațiul cosmic.

lice Alexei Maresiev și Iuri Gagarin

Nușărul

Asemenea nopți am întâlnit numai la începutul verii. Riuul curge liniștit pe lângă păpușul adormit, oglindind tot seninul și adâncul cerului. Nu trebuie să-mi ridic ochii ca să văd trecând în zbor perechile de lișițe.

Malul înalt ascunde priveliștea satului. Dar aud cum, odată cu lăsarea nopții, satul se însuflește și se umple de felurite zgomote. Urechea prinde dudul autocomoanelor care se întorc de la câmp; undeva scîrție cumpăna unei întinși, iar pe pod trece, cu hăcănit prelung și înfundat, turma satului.

Deodată, undeva departe, dincolo de riu, sfinșă ca un arier, prinde glas o armonică?

Dar un cântec îi acoperă îndată sunetele nedesluite. E un cântec volos, cufetător cum numai fetele de la țară știu să cînte. Umbli îmbrățișate, cit îi drumul de lat, cu basmalele trase pe ochi, tîrșindu-și picioarele goale prin praful cald. Nimic nu le intimidează și nici nu le poate stăvilii cîntul. Melodia rătăcește pe undeva printre fînețe, iar eu mă dezlinesc de rîu și urc malul spre a privi împrejurimile.

În luncă nu-i nimeni. Drumul pustiu. Păștile cu țarbă grasă, abia atinse de amurgul auriu, aleargă val după val către zare, către fisia albastră de pădure. E ciudat și răcolitor să auzi răsund pe întinderea nemărginită a pajiștei un glas omenesc, viu, puternic:

Să-l văd mi-i teamă — pot să-i plac...
Căci oarigului dor
Știu singură să-i vin de hac
Da-n doi nu-i chiar ușor...

Dintre glasuri se desprinde unul — înalt și limpede. Din care răzbate și tristețe și o tainică chemare.

Abia acum zăresc barca. Se ivește pe întinderea apei, de după malul argilos. Nu e una, ci două, lecate între ele. În bărci se află vreo zece băieți și fete și desigur ana stă gata să le cufunde, bărcile alunecă rapid împotriva curentului, lăsînd în urmă dîre prelungi de spumă strălucitoare.

Totul stau pe bănci. Numai un tînăr e în picioare și minuieste o vișlă. Poartă un tricou alb, e bronzat ca un țigan și are fața frumoasă, cu pomeții puțin leșiti în afară și cu o expresie de nepăsare binevoitoare față de cîntec și de neobișnuita dulșoie a surii. Vîslește în ritmul cîntecului, din care cauză și barca se

leagănă ritmic. Prin toată înfățișarea lui tînărul vrea parcă să spună că minuieste barca cu multă ușurință și că nu trebuie să facă nici un efort. N-aș putea spune cine-l flăcăul și ce însușiri o mai fi avînd, dar știu că vîslește frumos și se vede că și el știe și o face nu fără motiv, nu numai pentru propria-i mulțumire...

Solista șade pe banca cea mai apropiată de tînăr. Pare mai trecută decît o arată glasul. Să tot aibă treizeci de ani.

Poartă, aruncată pe umeri, o jachetă ușoară, tricotată și părul strîns în coc. Are un aer de învățătoare de țară.

De cum apare-n calea mea
Fug, fug ca o sălbatică...
De nu m-ar, da de gol cumva
Chiar inima-mi zănatcă!

Cîntă cu mina ultiată peste marginea bărcii. În suvițele limpezi, luminoase de apă, care-i mîngieș degetele, strălucește o verighetă de aur. Din cînd în cînd între degete i se oprește cite un nufăr

galben. Și atunci fata îl rupe și îl aruncă nepăsătoare la picioarele flăcăului.

Zărindu-mă, fetele amuțesc. Armonistul își acopere armonica cu coatele. Vișlașul ocolește cu grijă plutele undiței. Învățătoarea mă privește atentă. Îi văd ochii obosiți și triști... Dar își vine repede în fire, zîmbește și îmi strigă:

— Cum merge pescuitul?
Și cu o scurtă zvicnire, îmi aruncă o floare aurie de nufăr:

— Prinde-o! Să-ți aducă noroc!
Se vede că atunci cînd mi-a aruncat-o s-a întrebat: are să ajungă, n-are să ajungă? — pentru că atunci cînd nufărul a căzut lângă plute fața învățătoarei a exprimat părere de rău.

Riuul poartă floarea încet, mai departe. Barca își urmează și ea drumul.

Și nu știu de ce începe să-mi pară rău că floarea n-a ajuns pînă la mine.

Poate că gîndul fetei n-are să se împlinească. Mă arunc în apă și prind nufărul.

Recunoscătoare, învățătoarea îmi face semn cu mina și deodată, scuturînd din cap, începe să cînte din nou, cu glas puternic, tineresc:

Pe lume sînt atîți holței,
Ci eu iubesc însurătoi...

Fata știe că se pricepe la cîntat.
Iar flăcăul știe că se pricepe la vislît.

În romînește de A. VLAD

BREVIAR

Zilele trecute, Comitetul pentru decernarea Premiilor Lenin în domeniul literaturii și artei a decernat premiile pe 1961. Toate lucrările, ale căror autori au fost distinși cu titlul de onoare de laureați ai Premiului Lenin, se caracterizează prin zugrăvirea în perspectivă a actualității în grandioasa ei dezvoltare istorico-revoluționară, prin glorificarea eroului vremurilor noastre, luptător pentru fericirea milioanelor de oameni, pentru pace și prietenie în întreaga lume.

Astfel, Premiul Lenin a fost decernat poetilor Alexandr Prokofiev pentru volumul în versuri „Invitație la drumeție” și Alexandr Tvardovski pentru poemul „Zări dincolo de zare”. De asemenea, această înaltă distincție a fost acordată prozatorului ucrainean Mihail Stelmaș pentru trilogia „Pîine și sare”, „Prețul singelui” și „Marea familie”, care oglindește viața și lupta maselor țărănești din Ucraina de la sfîrșitul secolului XIX pînă la Marele Război pentru Apărarea Patriei inclusiv.

În domeniul ziaristicii și publicisticii Premiul Lenin a fost acordat scriitorului estonian Iohannes Smuul pentru jurnalul său de călătorie în Antarctica „Cartea gheturilor”.

Recent, ziaristul progresist indian S. M. Mehdi a descoperit o carte despre Lenin, editată la Lahore, în limba urdu, în 1922, adică încă în timpul vieții lui Vladimir Ilici.

S. M. Mehdi, care dispune de unicul exemplar al acestei prețioase lucrări istorice, a arătat că volumul a apărut în aprilie 1922 și se pare că era un dar făcut marelui conducător, cu prilejul aniversării a 52 de ani de la nașterea lui, de către autorul ei, Hasan Aziz din Bhopal.

La comisia de critică și presă a Uniunii Scriitorilor din R.S.F.S.R. a avut loc de curînd o conferință consacrată pregătirilor în vederea celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S. Critica trebuie să fie combativă, publicistică, eficientă — a spus reporterul L. Iakimenko — iar pentru aceasta trebuie ca în articolele noastre examinarea estetică a fenomenelor literare să se întemeieze pe o profundă analiză socială.

În cadrul consfățuirii, G. Brovman și B. Bursov au vorbit despre activitatea secțiilor de critică din Moscova și Leningrad, iar B. Dementiev și D. Starikov au expus planurile de creație ale revistei „Oktiabr” și gazetei „Literatura i izvestia”.

AUTORUL ȘI PERSONAJELE SALE

Se poartă în aceste zile în publicațiile sovietice o discuție cu privire la tinuta artistului în mijlocul personajelor sale și numele lui Cehov este adesea citat în sprijinul uneia sau alteia dintre teze.

În adevăr Cehov a vorbit în cîteva rînduri despre datoria artistului de a nu se lăsa depășit de destinul eroilor săi, despre obligația scriitorului de a interpune între el și personaj o zonă de severitate. Ochiul pînditor al celui ce scrie, obișnuia el să spună, trebuie să vegheze nu numai asupra faptelor descrise, autorul trebuie să-și controleze propria sa atitudine față de împrejurările zăvăluite.

Au fost interpretate, adesea, aceste cuvinte de către exegeții săi ca o chemare spre o artă detașată de orice atitudine și a cărei supremă însușire este aceea de a fi indiferentă și neutră. Dar opera lui Cehov nu îndreptățește o astfel de interpretare, mai mult decît atît, o contrazice net. Cehov a refuzat statornic să facă din literatură un simplu exercițiu de observație și a căutat cu îndrăzneală un drum spre inima faptelor și spre o soluție a problemelor. Cu modestia sa naturală, cu perfectă sa discreție de ton, cu grija sa riguroasă pentru adevăr, el a optat pentru o tinută impersonală și este în această alegere, hotărît lucru, o definiție intelectuală. A formula cu discernămint, fără entuziasme arăbite, fără judecăți absolute fără efecte lirice, cu o permanentă rezervă stilistică un punct de vedere, nu înseamnă, însă, a absenta din operă. Dacă Anton Pavlovici Cehov nu însotește viața eroilor săi nici de insulte expresive, nici de elogii descoperite, povestind totul cu o desăvîrșită egalitate de ton, el nu face mai puțin un act de

credință ideologică și morală. Realitatea este că scriitorul ia totdeauna cunoștință fără o idee preconcepțivă de datele unei probleme, o privește sub lumini diverse, descifrează și recunoaște într-o situație poziții contrare, supunîndu-se în fața varietății lor, dar totodată își exprimă opinia, întemeind-o pe un lung șir de argumente. În fiecare rînd al său, Cehov respinge sau îmbrățișează, călăuzit de acea sete de mai bine, de acea simpatie pentru inteligență, de acea tandreță proprie scrisului său pentru frăgezime suflătoare, de acel surîs obosit și de acea lumină învăluită în melancolie care-i caracterizează opera.

Iată de pildă o năvălă despre care cel mai ușor s-ar putea spune că este lipsită de o concluzie categorică: „Doamna cu cățelul”. O analiză cit de rapidă ne arată însă că povestirea strînge într-un fascicoid de simțăminte foarte unitar și cum nu se poate mai pregnant sentimentul rătăirii cu ironia, durerea, nostalgia și oroarea față de viața în societatea țaristă. Că autorul nu are în scrisul lui izbucniri răzburătoare, că nu-și somează eroii cu un accent interpretativ, că înainte de a încheia rectifică presupunerile superficiale, asta este altceva.

Gromov, eroul nuvelei, are toate motivele să fie nemulțumit în căsnicia sa forțată, mai ales că soția sa este o ființă de o prețiozitate mîndră și intolerantă. Dar cîteva rînduri mai încolo Cehov schițează un zîmbet abia simțit de ironie pentru eroul său care numește femeile „rasă inferioară”, dar le caută înfrigurat apropierea. Scriitorul nu ră-

mine, însă, nici la această atitudine. Lui Gromov, notează el, „fi era sete de viață”. E mai mult decît o explicație, e o poartă spre intimitatea personajului. S-ar zice că de aci înainte Cehov va fi mereu alături de eroul său cu atît mai mult cu cît acesta pășește pragul unei iubiri emoționante și cu totuși deosebite. Căci celelalte femei pe care le cunoscuse „iubeau fără sinceritate, vorbeau prea mult, afectat și isteric, cu o expresie de parcă n-ar fi fost vorba de dragoste, de patimă, ci de ceva mult mai de seamă: mai cunoscuse și două-trei femei foarte frumoase, dar reci, pe fața cărora luneca în fulgerări o expresie ferocă, dorința încăpă-

RECITINDU-L PE CEHOV

știnată de a lua, de a smulge de la viață mai mult decît ea le dăduse”. Dar Cehov, condus de cea mai nuanțată înțelegere a sufletului uman, e departe de a uita ceea ce este încă mic și obtuz în Gromov. De aceea, el încearcă o tristete rece, aspră, cînd descrie pe Gromov ascultînd măgulit și superior confesiunea disperată, umilită a Anei Serqheevna. Acum, cînd o umbră s-a strecurat între amantii, cînd fiecare este închis în singurătatea sa și amîndoi sînt aproape de un eșec, s-ar părea că vina o poartă în mare măsură Gromov. Scriitorul operează, însă, mereu alte discriminări, revine și corijează vechile opinii și astfel, ceea ce părea a fi semnul definitiv al neputinței unui om de a arunca o punte de înțelegere și căldură către celălalt, se dezvăluie a fi legea de viață a unei societăți nedrepte.

„Într-o noapte pe cînd ieșea din

clubul medicilor cu partenerul său de joc, un funcționar, scăpă vorba deodată nemaiputîndu-se stăpîni.

— Dacă v-aș spune ce femeie adorabilă am cunoscut la Ialta.

Funcționarul se urcă tăcut în scanie și era gata să plece cînd se întoarse să-l strige:

— Dmitri Dmitici.

— Ce e?

— Adineauri ai avut dreptate. Nișetrul parcă miroșea puțin.

Aceste cuvinte atît de banale au făcut să se reverse paharul amărăciunii. I s-au părut umilitoare, joshnice chiar. Ce moravuri sălbătice, ce oameni! Cîte nopți petrecute fără rost, cîte zile lipsite de orice interes, de orice scop! Veșnice jocuri de cărți, îndopare cu mîncăruri, îndobitocire cu beții și discuții despre mereu aceleași lucruri. Treburile neînsemnate și vorbăria goală își acaparează timpul cel mai bun și în cele din urmă îți lasă o viață ciuntită, lipsită de aripi și de avînt, un fleac de viață și nu ai nici măcar puțința să fugi undeva, parcă te-ai afla încuiat într-o casă de nebuni sau într-un arest”.

Altă lumină scaldă de aici înainte întreaga povestire iar scriitorul pare a spune: în lumea injustă în care trăia Gromov, în societatea aceea viața toată era făcută astfel încît un om nu se putea apropia de celălalt, iar chemările rămîneau fără răspuns.

Orice povestire a marelui scriitor rus am deschide, vom întîlni expusă o părere, o atitudine de viață. Și chiar dacă adesea tînuiește, ea nu este mai puțin prezentă, mai puțin categorică.

B. Elvin

TEATRUL FILM MUZICĂ

Un genial compozitor al veacului nostru:

SERGHEI PROKOFIEV

Iubitorilor de muzică din Uniunea Sovietică, din țările socialiste și din întreaga lume, luna aprilie le-a oferit prilejul de a asculta în concert, la radio și pe scenele teatrelor de operă și balet, cele mai de seamă lucrări ale lui Serghei Sergheevici Prokofiev, genialul compozitor sovietic de la a cărui naștere s-au împlinit în această primăvară 70 de ani.

Născut la 23 aprilie 1891, în satul Sontovka din gubernia Ekaterinoslav, (astăzi regiunea Dnepropetrovsk), S. S. Prokofiev avea să înlătuască una din cele mai originale opere muzicale ale secolului XX.

Premizele carierei sale mondiale, de compozitor, pianist și dirijor, s-au afirmat în anii primei copilării, fiind după cele dintâi lecții luate la 5 ani cu mama sa, copilul-minune a început să compună fără a cunoaște principiile construcției muzicale. La 10 ani era autorul a patru opere, concepute pe librete proprii. Luând un timp lecții particulare, de teorie a muzicii, cu Reinhold Gliere, compozitor și pedagog de talent, Prokofiev s-a prezentat la examenul de admitere în prestigiosul Conservator din Petersburg. Copilul de 13 ani aducea cu sine și supunea comisiei de admitere câteva mape întinse cuprinzând lucrări dramatice și de cameră. Președintele comisiei de examinare era N. Rimski-Korsakov iar ceilalți membri purtau nume tot atât de ilustre în istoria muzicii ruse: Liadov, Glazunov, Cerepnin.

După absolvirea claselor de compoziție în 1909, Prokofiev a rămas cîțiva ani în Conservator, pentru a-și însuși arta pianului și dirijatul.

În 1914 a absolvit clasa de pian cu premiul „Rubinstein” executînd pe lîngă un program de lucrări clasice și propriul său Concert nr. 1 pentru pian și orchestră, în re bemol major, devenit astăzi celebru, în interpretarea lui Sviatoslav Richter.

Prokofiev a pășit în arena vieții muzicale ruse și mondiale, cu aureola unui tânăr artist inovator. El a fost salutat cu entuziasm de artiștii și criticii înaintați ai epocii prerivolucionare, printre care amintim pe Maxim Gorki, Vladimir Maiakovski, Boris Asafiev, N. Miaskovski și A. V. Lunacearski.

Arta lui Prokofiev se distinge prin energia ei tinerească, prin îndrăzneala ei, prin intensitatea sentimentului de bucurie a vieții, prin lirismul ei proaspăt și plin de farmec.

În anii de năvalnic entuziasm constructiv al planurilor cincinale, S. Prokofiev s-a dovedit a fi un mare artist al vremii sale revoluționare, abordînd forme muzicale de largă accesibilitate cum sînt Oratoriul, Cantata, Poemul coral-simfonic, în care a exprimat un conținut ideologic înaintat, pătruns de lumina marxism-leninismului.

Întreaga creație a lui Prokofiev este pătrunsă de spiritul muzicii populare ruse, de intonațiile și ritmurile ei. „Prokofiev are tinerețe, proșpețime și sevă sorbită din pămîntul rus”, spunea A. V. Lunacearski.

Serghei Prokofiev a murit la 3 martie 1953. El a lăsat o uriașă moștenire artistică, cuprinzînd peste 130 de lucrări, printre care 8 opere, 7 balete, 7 simfonii, 9 concerte instrumentale, peste 30 de suite instrumentale și compoziții vocal-simfonice (oratori, cantate, poeme, balade), 15 sonate pentru diferite instrumente,

S. Prokofiev. Desen de P. Koncealovski.

muzică de cameră, vocală și instrumentală, muzică de scenă și de film.

Căutînd să determine locul lui Prokofiev în mișcarea muzicală a contemporaneității, Dmitri Șostakovici ajunge la următoarea concluzie: „S. S. Prokofiev a adus o contribuție uriașă, de neprețuit, la tezaurul culturii muzicale ruse. Compozitor genial, el a dezvoltat moștenirea ce ne-a fost lăsată de marii corifei ai muzicii clasice ruse — Glinka, Mussorgski, Ceaikovski, Borodin, Rimski-Korsakov și Rahmaninov”.

Imbogățind arta patriei sale socialiste, Serghei Prokofiev a adus implicit o contribuție de seamă la dezvoltarea artei muzicale universale.

V. Cristian

ANNA KARENINA ȘI LUMEA EI

Două luni și jumătate au durat repetițiile cu „Anna Karenina”. Pentru mine, aceste două luni au constituit o perioadă de căutări febrile, de muncă neîntreruptă și nopți de insomnie. M-am apropiat de Anna cu multă sfială, cu toate că ea îmi era de multă vreme bine cunoscută. Sau poate tocmai de aceea... Acest personaj, ca și alte eroine create de geniala gândire tolstiană, îți rămîne întipărit în minte cu o uimătoare claritate, pentru toată viața, încă de la prima lectură. Și citii dintre spectatori n-au citit, cel puțin o dată romanul, citii nu-l păstrează, în bibliotecă lor, printre cele mai îndrăgite cărți? În asemenea împrejurări, răspunderea actorului este cu atât mai mare. Spectatorul a avut vreme să-și formeze o imagine precisă despre personajele romanului, a cărui acțiune și problematică au fost trecute prin prisma înțelegerii, sensibilității și imaginației sale. Cum trebuie să fie Anna pe scenă pentru a păstra nealterată imaginea pe care și-au format-o despre ea cititorii cărții? Este o problemă de care, cred, fiecare interpret e obligat să țină seama cînd este vorba despre dramatizarea după o operă literară celebră. Mi-am dat seama de acest lucru cu ani în urmă, încă pe cînd pregăteam rolul Emmei Bovary, în dramatizarea după romanul lui Flaubert. Evident, la înlătuirea acestui deznodăt trebuie să conlucreze mai mulți factori și în primul rînd regia, în îndatorirea căreia se află crearea atmosferei spectacolului, mișcarea scenică, exprimarea relațiilor ce se înnoadă pe parcursul acțiunii între diversele personaje.

Personajul Annei Karenina nu este ușor de definit. Dorînd să ating toate coardele sensibilității ei, m-am concentrat cu multă grijă asupra romanului lui Tolstoi. Dramatizarea lui N. D. Volkov, după care a fost montat spectacolul nostru și care reprezintă varianta dramatică a „Annei Karenina” de la teatrul moscovit M.H.A.T. (unde rolul Annei a cunoscut interprete remarcabile ca Alla Tarasova, Klavdia Elanskaia și actuala Anna Andreeva) este concepută ca o suită de douăzeci și două de tablouri reprezentînd scene din roman. Pentru concentrarea acțiunii și obținerea unei tensiuni dramatice sporite, s-a renunțat la multe personaje, chiar și la Levin și Kitty, care în roman dețin roluri destul de importante. Întreaga lumină a reflectoarelor cade așadar asupra tragicului destin al Annei, asupra ciocnirii ei cu înalta societate a Rusiei de la sfîrșitul veacului trecut, o lume pe care de descompunere, artificială și ipocrită, îmbibată de prejudecăți.

Chipul Annei trebuind deci reliefat cu și mai multă forță, am căutat să desprind trăsăturile ei spirituale pînă în cele mai adînci cute. Din filele roma-

nului am extras orice discuție, orice caracterizare care o privea pe eroină. Am reconstituit-o astfel pe Anna de la început, femeia așezată, echilibrată, pe care Kitty o definește undeva ca fiind în orice împrejurare, în saloan sau la teatru, cea mai atrăgătoare dintre toate femeile. Flacăra vie ce arde întotdeauna în privirile Annei izvora din bogata ei viață sufletească, din aspirația continuă spre fericire, spre frumos. În a-

ceasta constă farmecul deosebit al eroinei, care l-a atras din prima clipă pe Vronski.

Aripile aspirațiilor ei nu puteau însă să se înalțe. Ele erau paralizate de viața artificială, de gratiile aurite ale coliviei în care o sileau să trăiască soțul ei și societatea pe care o frecventa. De aceea, cînd îl întâlnește pe Vronski, Anna trăiește revelația unei descătușări. Acum ea simte că trăiește cu adevărat. În societatea unde relațiile dintre oameni sînt bazate pe minciună și ipocrie, sentimentele, aspirațiile sincere, nu-și pot găsi locul. Dragostea Annei e zdrobită, murdărită de blamul familiilor aristocrate care nu mai vor s-o primească în rîndul lor. În infernală mașină birocratică pe care o reprezintă Karenin, intră la rîndu-i în acțiune, răpindu-i copilul și refuzîndu-i divorțul. Viața Annei e înăbușită treptat, pas cu pas, iar decepția produsă de indiferența lui Vronski reprezintă ultima picătură a paharului ce declanșează gîndul autodistrugerii, al morții, ca singura ieșire din impas.

M-am consacrat personajului Annei cu tot sufletul, cu toată puterea mea de dăruire. Am vrut ca personajul intruchipat de mine să-l convingă pe spectator, să-l facă să urască și să condamne lumea care a strivit-o pe Anna.

Colaborarea cu întreg colectivul spectacolului și cu regizorul Moni Gheletter a fost interesantă și fructuoasă. M-am apropiat mult sufletește de membrii acestui colectiv, pe care-l prețuiesc. Am fost încîntată de întîlnirea mea cu actorul Ion Finteșteanu (Karenin), pe care pînă acum n-am avut încă plăcerea să-l am ca partener. Apreciez de asemenea reintîlnirea cu colegul meu Geo Barton.

În privința rezolvării tehnice a spectacolului aș vrea să relev că decorul abia schitat, de sugerează luxul, eleganța exterioară și rece a lumii aristocratice, mi se pare reușit, deși în unele tablouri as simți necesitatea existenței unei ferestre prin care gîndurile eroinei să poată alerța mai în voie, odată cu privirile ei. Îmi place culoana albă ce se înalță în toate tablourile în mijlocul scenei, simbolizînd protestul eroinei. Am căutat să subliniez acest simbol, sprîjinindu-mă de culoana în momentele cînd Anna își exprimă revolta, durerea.

Nu știu dacă am reușit să creez o Anna Karenina apropiată de imaginea pe care și-au făurit-o despre ea spectatorii, dar am dorit-o din toată inima.

Maria Botta
artistă emerită

Noul film al regizorului Ciuliukin

„FETELE”

Regizorul Iuri Ciuliukin a debutat în cinematografie cu comedia „Ștregarii” pe care au avut nu de mult ocazia s-o vizioneze și spectatorii din țara noastră.

Cea de-a doua creație a sa este dedicată tot problemelor tineretului. De data aceasta, așa cum o arată și titlul, personajele principale nu mai sînt flăcăii certati cu disciplina, ci niște fete, în număr de

cinci. Filmul „Fetele” se turnează actualmente pe unul din platourile exterioare ale „Mosfilmului”. Aici s-a înălțat un adevărat orașel siberian, centrul forestier unde se desfășoară acțiunea, cu case din birne și brazi încărcăți de zăpadă. Scenariul dramaturgului B. Bednii își propune să înfățișeze destinul celor cinci prietene care lucrează la întreprinderea forestie-

ră, munca și prietenia dintre ele, relațiile lor cu oamenii din jur.

„Spre deosebire de „Ștregarii”, declara regizorul Ciuliukin într-un recent interviu, conflictul nu se bazează pe discuții în legătură cu problemele producției și ale procesului tehnologic. În noul nostru film este vorba despre etica comunistă, despre relațiile dintre tineri, despre dragoste și mîndrie”.

În film există și un personaj masculin, tânărul Iliia Korovin, cel mai bun muncitor forestier, pe care succesele l-au înfumurat. Acest rol este interpretat de popularul Nikolai Ribnikov. În rolul fetelor vom revedea un grup de actrițe cunoscute în frunte cu Nadia Rumianteva, interpreta principală din „Ștregarii”, (pentru care scenaristul a scris special actualul rol), Inna Markarova, Svetlana Drujinina (cunoscută din filmul „S-a întîmplat la Penkov”), N. Menșkova și L. Ovcinnikova.

Zvetlana Drujinina și Nikolai Ribnikov în filmul „Fetele”

In legătură cu lansarea primului om în Cosmos

Răspunzând uriașului interes manifestat de oamenii muncii din țara noastră, privind lansarea în Cosmos a celui dintâi om, Consiliul General A.R.L.U.S. a inițiat și organizat, în colaborare cu Academia R.P.R., cu S.R.S.C. și cu celelalte instituții culturale, o serie de acțiuni. Ele s-au desfășurat în Capitală, în centrele de regiuni, la Casele prieteniei și în centrele raionale, bucurându-se de prețuirea celor care le-au urmărit.

Astfel, în colaborare cu Academia R.P.R., a fost organizat la Casa Prieteniei din București, un simpozion intitulat: „istorica realizare a științei și tehnicii sovietice: primul om în Cosmos” — la care au luat cuvântul academicienii P. Constantinescu-Iași, I. S. Gheorghiu, Gh. Demetrescu, Eugen Mavcovschi, prof. univ. Călin Popovici.

De asemenea, s-au bucurat de un îndreptățit succes, serile de întrebări și răspunsuri organizate pe tema privitoare la ecoul internațional al zborului primului om în Cosmos. În această direcție se cuvine menționată manifestarea pentru tineret, care a avut loc la București, în cadrul căreia prof. univ. Edmond Nicolau a dat răspunsuri la întrebările puse în legătură cu zborul lui Iuri Gagarin. De altminteri, Consiliul orașenesc A.R.L.U.S.-București a organizat asemenea manifestări nu numai în săli publice, îndeosebi la Casele de cultură, ci și în cadrul întreprinderilor, ca de pildă la Uzinele „23 August”, unde prof. univ. Călin Popovici și ing. Ion Pascaru au făcut expuneri ur-

mărite cu atenție de numeroși participanți.

La manifestările organizate în centrele regionale, la Casele prieteniei din țară și în principalele centre raionale, Consiliul General A.R.L.U.S. s-a bucurat de sprijinul multor oameni de știință și specialiști, care au făcut expuneri în cele mai multe orașe ale țării. Așa de pildă, la Casa Prieteniei din Cluj, au luat cuvântul profesorii universitari Eugen Bora, Edmond Felszeghi, decanul Facultății de Chimie și Gh. Kiss, directorul Observatorului din Cluj; la Casa Prieteniei din Craiova au vorbit ing. Silviu Pușcașu și dr. Gh. Gandac. În cadrul manifestărilor organizate în întreprinderi, au avut un larg răspuns expunerea făcută de ing. Constantin Olaru, la Uzinele „Gh. Dimitrov” din Arad și cea de la clubul fabricii „1 Septembrie” din Sătul Mare, unde a vorbit ing. Petre Nicolae.

La Constanța, în Sala Sporturilor a vorbit prof. Matel Alexescu, iar membri ai cercului literar din oraș au citit versuri închinare primului astronaut. La Bicăz, prof. univ. Aurel Pirvu a făcut o amplă expunere asupra epocalului eveniment din 12 aprilie 1961.

Dînd urmare acestui interes tot mai sporit manifestat de oamenii muncii din țară, Consiliul General A.R.L.U.S. continuă organizarea prin Consiliile regionale și raionale, a unor manifestări similare, extinzîndu-și această activitate și în centrele de comune.

Th. Aman comemorat în Bielorusia

Datorită inițiativei luate de Asociația bielorusă de prietenie și relații culturale cu țările străine, în colaborare cu Uniunea Artiștilor Plastici din R.S.S. Bielorusă și cu Institutul de artă teatrală, la Minsk, în sala de conferințe a Asociației a avut loc aniversarea a 130 de ani de la nașterea lui Theodor Aman.

Manifestarea a fost deschisă de Pavel Maslennikov, artist emerit al R.S.S. Bielorusă, director al Institutului de artă teatrală. În conferința sa — intitulată: „Theodor Aman — eminent pictor al poporului român” — cercetătorul Piotr Nikiforov a arătat că Th. Aman, ca pictor format sub influența ideilor revoluționare ale anului 1848, a devenit primul clasic realist român care a adus picturii românești un profund conținut. Artă lui a avut o mare însemnătate pentru dezvoltarea ulterioară a picturii românești.

Filmele „Theodor Aman” și „Tezaurul de artă al poporului român” care s-au proiectat în cadrul manifestării, precum și expoziția de reproducere după operele pictorului, au servit pentru o amplă exemplificare.

Marea revanșă a lui Botvinnik

După victoria convingătoare repurtată anul trecut de Tal asupra lui Botvinnik (12½:8½), nu puțini au fost acei înclinați să considere șansele lui Botvinnik ca foarte reduse într-un eventual meci-revanșă. Totuși, în august anul trecut, spre surprinderea multora el s-a decis să-l înfrunte încă o dată pe Tal.

Imensului talent al lui Tal i-a stat de data aceasta în față un alt Botvinnik, cu totul deosebit de cel din primul meci, un Botvinnik foarte bine pregătit din punctul de vedere al teoriei deschiderilor, care nu mai intră în criză de timp, care joacă repede și sigur și, mai ales, care nu se teme de complicațiile tactice — specialitatea lui Tal.

Botvinnik a condus tot timpul meciul. Pînă la partida a șasea avantajul său a fost de un singur punct. A urmat o fază dramatică a meciului: Tal a încercat să spargă cercul de fier al jocului pozițional impus de Botvinnik și să aducă lupta în cimpul deschis al complicațiilor tactice. Încercarea n-a reușit. Din cele șapte partide de mare luptă care au urmat, Tal n-a reușit să câștige decît două, iar Botvinnik cinci. Niciuna dintre ele nu s-a terminat remiză, ceea ce oglindește dirzența ambelor părți. Cu aceasta, practic meciul a fost decis.

S-a pus întrebarea: joacă Tal mai rău decît anul trecut? Joacă Botvinnik mult mai bine? E vorba despre o superioritate de pregătire sau, pur și simplu, Botvinnik și-a revenit în formă și șansele s-au echilibrat?

Poate că cea mai bună explicație, care ține seama de importanța factorului psihologic, este aceea pe care a formulat-o cu multă finețe Leonid Zorin într-un articol recent publicat în „Literaturnaia Gazeta”. Punctul său de vedere este foarte bine exprimat de următorul fragment:

„...În primele partide Tal era greu de recunoscut... Tal — pretendentul jucase anul trecut uimitor de liber și de neforțat. El avea acea minunată ușurință care face mai mult ca orice din șah o adevărată artă... Tal-campionul a jucat acum mult mai reținut, în special în primele partide... Mi se pare că, în oarecare măsură, titlul îl apasă. Acum el își dă seama, prin propria sa experiență, cît de greu este să te menții la înălțime. Tal s-a obișnuit să atace această înălțime, acum e obligat s-o apere și acesta este un rol dificil...”

...și viceversa.

Iar despre Botvinnik: „El și-a recîștigat libertatea interioară. Tal a intrat în crize de timp, în timp ce acum Botvinnik aproape că nu suferă din această cauză... Și, observați că jocul său nu se mai resimte de acea teamă de greșeli, care pur și simplu îi paraliza gîndirea”.

Este vorba deci despre ciocnirea a două personalități remarcabile, fiecare dotată cu calități șahiste deosebite, fiecare avînd un punct de vedere deosebit asupra modului cum trebuie condusă lupta șahistă.

În această confruntare voința superioară a lui Botvinnik și-a spus cuvîntul. La 50 de ani el a reușit să-și mobilizeze toate forțele, toată puterea de muncă pentru obținerea mult doritei revanșe. Pregătirea lui Botvinnik s-a arătat impecabilă, atît din punct de vedere al teoriei deschiderilor, cît mai ales din acela al studierii psihologice a adversarului. Acestui nou Botvinnik, atît de diferit de cel din primul meci, Tal n-a putut să-i descopere un „câlcii al lui Achile” și treptat a fost din ce în ce mai mult dominat.

Recîștigarea titlului mondial de către Botvinnik, care acum pare certă, va constitui o victorie de mare prestigiu, poate cea mai valoroasă dintr-o carieră șahistă remarcabilă.

S. Samarian

CE VOM PURTA

O primăvară timpurie, exuberanța ne-a fixat, anul acesta, o întîlnire înainte de termen cu moda. E drept că, în zilele cînd noi, femeile, începem să ne preocupăm de întrebarea — veșnic nouă — „ce purtăm? ce se poartă?” — creatorii caselor de mode au hotărît de mult ceea ce ne vor prezenta în materie de îmbrăcăminte.

„Jurnal Modii”, cea mai importantă publicație ce se ocupă de eleganța vestimentară, ne furnizează, sub pana redactoarei sale principale, Ana Tartak, o serie de date prețioase.

„Așa de anul trecut — scrie Ana Tartak — silueta feminină nu s-a schimbat prea mult; umerii rămîn arcuți, iar lungimea rochiilor, fustelor și man-

preferat al tinerelor fete și al femeilor cu talia sveltă.

Vara, taioarele și ansamblurile formate din rochii și jachete din același material, sînt indispensabile într-un oraș mare. Formele urmăresc tendința generală a artei moderne, a cărei trăsă-

tură caracteristică este simplitatea. În îmbrăcăminte, aceasta se traduce prin eliminarea amănunțelilor de prisos, a garniturilor, a nasturilor prea mari.

Anul acesta bluzele vor fi mai suole. Numai la rochiile foarte elegante, cu fuste largi, corsajul este mai marcat pe talie. Dar rochiile de toate zilele au corsajul mai suolu și mai amplu, fusta e mai puțin evazată, iar juponul-bolon a pierdut din vogă. Pliurile supte, moi, sînt înlocuite cu pliuri bine călcate și de toate dimensiunile. Pliseurile și creturile sînt foarte la modă în anul acesta.

La rochiile ușoare, recomandăm țesăturile sintetice, în arara celor tradiționale, de in, bumbac și mătase. Accesoriile vor fi de preferință de culoare deschisă: bej, gris, albe. În sfîrșit bijuteriile cele mai apreciate anul acesta sînt colierele.

Regretăm oă spațiul nu ne permite să recenzăm mai în amănunțime frumosul „Jurnal Modii”. Pentru a ilustra însă, spre folosul cititoarelor noastre, tendința modei sovietice din sezonul acesta, am ales, din bogatul material al revistei, cîteva modele care ni s-au părut că traduc cel mai bine mesajul vestimentar al Anei Tartak:

1. — Ansamblu de toate zilele din țesătură de in în dungă. Jachetă dreaptă, destul de lungă, mineci puse, olapele buzunarelor și manșetele albe. Fusta dreaptă cu o cută adîncă în spate. (Model: N. Șciukina).

2. — Deux-pièces de bumbac. Partea de sus simplă, în formă de sweater, linia suplă, minecile puse, nasturi pe o bantă lată. Fustă dreaptă, cusătură și cută adîncă în spate. (Model: T. Kuznețova).

3. — Rochie și jachetă din mătase imprimată. Rochia e decoltată, tăiată în talie, fusta ușor încrêtită. Jacheta marcînd ușor corpul, cu două cusături în față și o cută adîncă în spate. (Model: T. Kuznețova).

4. — Deux-pièces elegant dintr-un lenaj subțire de culoare deschisă. Jacheta mulează corpul. Mineci trei-sferturi. Fustă plisată. (Model: E. Ciurina).

5. — Rochie din țesătură de bumbac de culoare deschisă. Corsaj suplu, cu două rînduri de nasturi mici. Mineci puse. Fustă cu pliuri supte, nu prea adînci. (Model: N. Nemira).

Constanța Manu

tourilor este normală. La rochiile elegante, în schimb, și mai cu seamă pentru tineretele fete, talia este ceva mai ioasă.

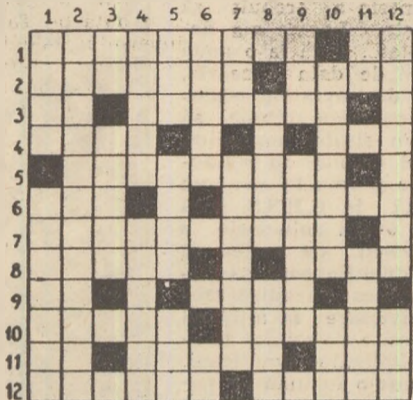
Bluza simplă, cu fusta din material imprimat rămîne costumul

BALADA MUNCII

ORIZONTAL: 1) Scriitor sovietic, autorul romanului „Așa s-a călit oțelul” — Aluminu... în jurnal! 2) Dramă de Mihail Davidoglu — A fi reținut de timiditate. 3) Stropit cu apă — Scriitor sovietic, autorul romanului „Atelierul de loc”. 4) În țările socialiste ocrotesc munca — Niculae... acasă. 5) Capacitate de producție. 6) Cilindru care se rotește în jurul unei axe servind la conducerea, presarea sau fasonarea unui material — Femeie care se distinge prin abnegația ei în muncă. 7) Persoană care cunoaște mai ales latura practică a meseriei sale. 8) A scris volumul „Strada primăverii” — Unealtă de oțel călit, folosită la subțierea sau ascuțirea pieselor de metal. 9) Dar — Imbinat. 10) Ușă mică — Cosînzeana. 11) La războiul de țesut — Unealtă pescărească — Fecior. 12) Forme în care se toarnă diferite obiecte — Spor la muncă!

VERTICAL: 1) Poem în proză de Maxim Gorki — Acțiunea de a aduna spicele rămase după secerat. 2) Muncitori în industria fierului și aliajelor lui. 3) Ten! — Autorul volumului „Căramidarii”. 4) Autorul povestirii „Edecarii de pe Volga” — A fixa o piesă de prelucrat într-o mașină-unealtă, astfel încât axa ei de rotație în mașină să coincidă cu axa pe care trebuie să o aibă piesa prelucrată. 5) Munte în

Corsica — Ziua cînd s-a produs un eveniment — Riu în Elveția. 6) Rumoare — În serie! 7) Pronume — Lăcrător care efectuează operații de fabricare, de reparare sau întreținere a utilajelor. 8) Podgoreni — Unealtă a fierarului. 9) Prefix — „...de mîi”, poezie de G. Topîrceanu, al cărei erou este un cizmar. 10) Opera fîntînarilor — Soția meșterului Manole. 11) În mai! — Timpul în care se socotește salariul muncitorilor. 12) „Despre munca...”, volum de A. P. Cehov — Fire folosite la fabricarea țesăturilor.

ÎN CURÎND, PE ECRANELE CAPITALEI

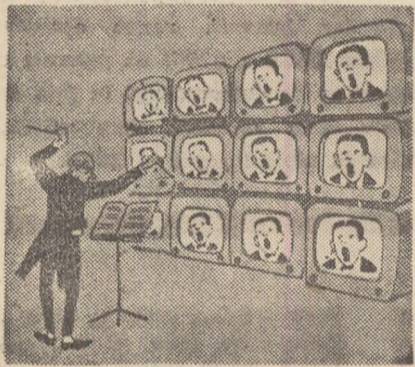
Noul film românesc

SETEA

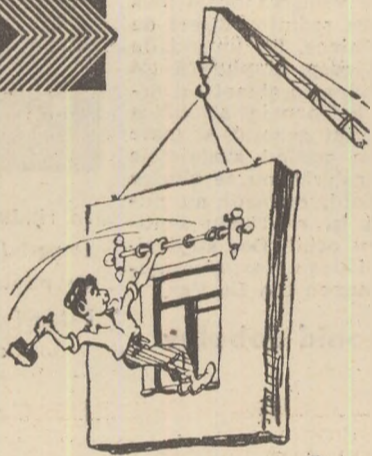

O producție cinemascop a studioului cinematografic „București”, după scenariul lui TITUS POPOVICI, în regia lui MIRCEA DRĂGAN.

UMOR

Dirijorul la pensie
desen de G. KOVANOV

Grăbitul
desen de D. SINIȚKI

Fără cuvinte
desen de A. KURIȚIN

Intr-un viitor nu prea depărtat:
— Să nu cumva să treceți dincolo
de sistemul solar.
desen de A. SUHOV

— Care dintre dv. e constructorul?
desen de A. SUHOV

Atențiune!

V-ați procurat buletinul-abonament

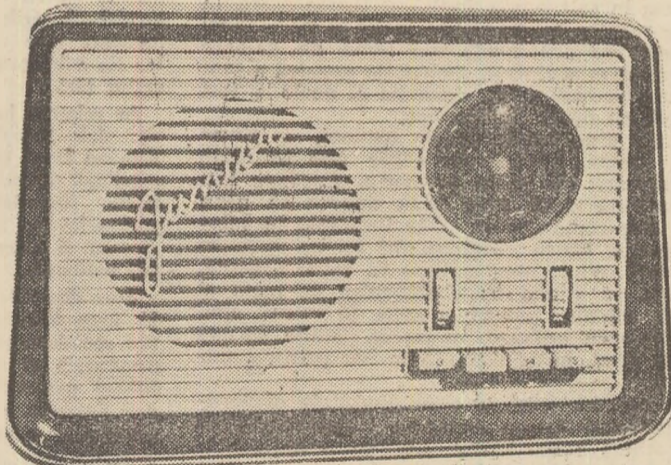
PRONOEXPRES

pe luna MAI?

Dacă nu, atunci grăbiți-vă: premii importante vă așteaptă și pe luna mai.

PROCURAȚI-VĂ CU INCREDERE noul radioreceptor popular ieftin și cu performanțe excepționale:

S 601 A „JUNIOR“

- Sensibil, selectiv, reproducere sonoră perfectă.
- Trei game de undă.
- 3 + 1 tuburi electronice din seria „NOVAL”.
- Comutator de unde original, cu claviatură.
- Casetă elegantă, cu ornamentații din material plastic.

ELECTRONICA

Intreprindere Industrială de stat pentru piese și aparate de radio, televizoare și electronică industrială
București — Str. Baicului nr. 82 — Raion 1 Mai

„Viva Union Sovietica!”

Clădirea micuță a aeroportului din La Paz (Bolivia) era împodobită cu steaguri boliviene și sovietice. Stegulețe fluturau și în miinile oamenilor. care ocupaseră tot spațiul din fața aerogării și care, îndată ce avionul a aterizat, s-au îndreptat spre el strigând, zimbând, făcând semne cu mâna. Peste tot, domnea o larmă de nedescris. Din cind în cind, se distingeau cuvintele: „Viva Union Sovietica! Avejo yanki!” (Afară cu America!) Rusia — si, yanki — no!... Primul a coborît din avion conducătorul delegației noastre, N. N. Rodionov; îndată s-a abătut asupra lui o ploaie de confeti, serpetine, flori. Apoi mulțimea l-a ridicat pe brațe și l-a purtat așa pînă la mașină. La fel s-a întîmplat și cu noi, ceilalți, ba și cu cițiva dintre pasagerii obișnuiți ai avionului. Unul dintre ei s-a zbatut cu furie și a dovedit că este american; îndată zecile de miini care îl țineau s-au lăsat parcă automat în jos și călătorul a căzut ca un bolovan, fapt relatat a doua zi cu amărăciune de un ziar catolic.

Tinerii care m-au luat în primire, neținind seama nici de vîrsta, nici de kilogramele mele, m-au dus la o parte de șirul de mașini destinate delegației noastre și m-au vîrit într-un Jeep micuț. Niciodată n-aș fi crezut că într-un Jeep pot încăpea atîta oameni. În față, stăteau trei, în spate — șapte (dintre care unul avea o pușcă automată). În părți, prinși de aripă — șase, iar sus, pe capotă — încă cinci. Cum putea șoferul să conducă o mașină atît de încărcată — era absolut de neînțeles. Și totuși, el a gonit cu viteză atît de mare încît a reușit să întrecă caravana de camioane care aduseseră la aeroport pe cea ce ținuseră să ne întîmpine. Tînărul cu pușca automată, smolă cu un țigan, mi-a arătat arma, și mi-a spus bătîndu-mă pe umăr: „Juan... Personalna guarda!” Apoi arătîndu-mă pe mine: „Companiero!” — și totul a fost limpede. Am scos din buzunar o insignă și i-am oferit-o. În aceeași clipă, toate miinile s-au întins spre mine. Chiar și șoferul a ridicat de pe volan mina dreaptă, iar eu m-am grăbit să-i dau mai întii lui o insignă...

Oamenii muncii din capitala Boliviei ne-au întîmpinat cu prietenie. Am străbătut străzile largi și frumoase care duc spre centrul orașului, și ne-am oprit în piața Izabella-Catolica. Aici ne aștepta atîta multime de oameni. Sub ploaia multicoloră de confeti, flori și serpetine, care izbucneau literalmente din fiecare buzunar, asurzii de aclamații, emoționați, mișcați, uimiți, am coborît la intrarea clădirii cu opt etaje a hotelului „Crillon”. Am fost conduși în camerele care ne fuseseră rezervate, dar îndată am fost rugați să ieșim pe balcon. Toată piața din jurul statuii Izabellei, indiferentă și încremenită pe pedestalul ei, părea o mare dezlănțuță.

Așa a început vizita noastră de zece zile în Bolivia, țara în care, după revoluția burghezo-democratică din 1952, a fost naționalizată industria extractivă și se infăptuiește reforma agrară, țara cu o minunată clasă muncitoare, țara unor contraste umitoare, străvechia țară a poporului indian, țara în care, pînă la noi, n-au fost decît doi-trei oameni sovietici, dar și aceia cu mulți ani în urmă.

Rusia — si, yanki — no!

A doua zi după sosirea noastră în La Paz, a avut loc ședința ambelor camere ale Congresului, consacrată vizitei delegației Sovietului Suprem al U.R.S.S.

După ce Senatul și-a încheiat lucrările, a avut loc ședința Camerei deputaților. Delegația noastră a fost condusă spre sala de ședințe. Treptele largi din fața ei erau tixite de oameni.

Am intrat în sala ovală, albă și foarte mare, în care douăsprezece coloane înalte susțin două rînduri de balcoane, cu ornamente din lemn de culoare deschisă, frumos sculptate. Delegația noastră a luat loc la masa președintelui. Apariția ei acolo a fost întîmpinată cu ovații furtunoase.

Balcoanele erau arhipline de oameni, — tineri muncitori, femei, bătrîni ale căror fețe brăzdate mi s-au întipărit adînc în memorie. Aproape toți aveau stelele roșii care erau agitate ca niște evantaie. Am remarcat un tînăr îmbrăcat în salopetă, care din cauza înghesuiei fusese aproape scos din lojă. Tînîndu-și pălăria în mina dreaptă, se sprijinea cu stînga de ornamentul de lemn al balconului, atîrnînd deasupra sălii. Și totuși, cînd în jur izbucneau aplauze, își punea pălăria pe cap și aplauda și el, menținîndu-se în aer printr-o minune.

Pricina acestor aplauze erau cuvintele oratorului — deputatul Jaime Areliano, reprezentant al aripii de stînga a Partidului „Mișcarea națională-revoluționară.” Mi-am notat frazele care au fost furtunos aprobate de ascultători: „U.R.S.S. ocupă un loc de frunte în lume... Cît de mult am dorit să ne cunoaștem unii pe alții! Și iată-vă aici!... Cine, în afară de dumneavoastră, ne poate acorda ajutor tehnic efectiv?” Tot ce spunea despre prietenia sinceră, despre puterea economică a U.R.S.S. — țara unde „omul este stăpîn” — era acoperit de o furtună de aplauze și aclamații. Dar la un moment dat a spus altceva și sala a reacționat cu strigăte vehemente. Translatorul mi-a explicat că oratorul a ridicat problema ajutorului insuficient pe care-l primesc țările mai puțin dezvoltate din punct de vedere economic din partea țărilor capitaliste bo-

gate. După cîteva fraze, în sală s-a dezlănțuit un adevărat uragan, toate balcoanele strigau pe glasuri diferite cuvinte care ne erau destinații cunoscute: „Avejo imperialism yanki!” — și translatorul n-a avut decît să-mi confirme bănuiala că Areliano vorbise despre faptul că ajutorul trebuie să fie acordat fără nici un fel de condiții, politice sau economice.

Așteptînd să se potolească larma, oratorul s-a hotărît să bea puțină apă, și atunci, ca la o înțelegere, balcoanele s-au pornit să scandeze foarte ritmic: „Rusia — si, yanki — no!” Apoi strigătele s-au transformat în huiduieli. Lăsînd la o parte steagurile, oamenii au ridicat amenințător pumnul, și precedîntele a trebuit să ceară liniște. Larma s-a domolit treptat... Pînă la o nouă explozie: de data aceasta, pricinuită de cuvintele oratorului că economia trebuie să fie pusă în slujba poporului; că poporul trebuie să conducă fabricile și uzinele, așa cum se întîmplă în U.R.S.S. Încă un val de ovații entuziaste a fost provocat de vestea că guvernul intenționează să ducă cu Uniunea Sovietică tratative privilegiate la ajutorul economic, fapt care nu va permite petrolului bolivian să cadă în ghearele capitaliștilor americani. Dar ovațiile s-au transformat într-o furtună de nedescris cînd cuvîntul a fost dat conducătorului delegației guvernamentale sovietice.

Cît timp a ținut cuvîntarea, citită în traducere spaniolă, am urmărit ce se petrece sus la galeria situată deasupra celui de al doilea rînd de balcoane. Mi s-a spus că oamenii veniseră acolo încă cu trei ore înainte de începerea ședinței, direct de la lucru, fără să apuce să mînce. Cu un zid de nepătruns, cît la cît, corp la corp, am pluseră tot spațiul de jos al galeriei. Și cînd, prin giganticul organism uman care popula balcoanele, străbătea curentul electric al sentimentului general, și toate miinile se puneau în mișcare agitînd stegulețele sau aplaudînd, acolo sus, la galerie, nu se clintea nimeni: din pricina înghesuiei, oamenii nu puteau face nici o mișcare. Ei își exprimau sentimentele numai cu vocea și cu ochii. Dar strălucirea ochilor lor, strigătele lor dădeau glas speranțelor și năzuințelor oamenilor muncii din La Paz.

Leonid Sobolev

In rîndurile locuitorilor Moscovei, vestea agresiunii imperialiste împotriva Cubei a stîrnit un puternic val de minie. Iată un grup de demonstrații în fața ambasadei cubane din capitala sovietică, manifestîndu-și solidaritatea cu eroicul popor al Cubei.

Cucerindu-și independența politică, majoritatea țărilor slab dezvoltate au căpătat posibilitatea să-și aleagă singure partenerii comerciali externi. Acest lucru s-a concretizat în dezvoltarea considerabilă în ultimii ani a relațiilor lor comerciale cu Uniunea Sovietică, relații care pînă la cel de al doilea război mondial erau practic inexistente, tocmai din cauza dependenței politice a acestor țări față de puterile imperialiste. În 1959, schimburile comerciale ale U.R.S.S. cu țările slab dezvoltate au fost de 8 ori mai mari decît în 1953, majoritatea acestor schimburi desfășurîndu-se pe baza acordurilor comerciale încheiate cu un număr tot mai mare de state din Asia, Africa și America Latină. În felul acesta a fost lichidat monopolul marilor puteri imperialiste în comerțul cu țările slab dezvoltate, monopol care a constituit un mijloc de subjugare și exploatare a acestor țări.

În relațiile lor comerciale cu țările slab dezvoltate, statele capitaliste au făcut totul pentru a obține privilegii nelimitate pentru monopolurile imperialiste în desfacerea produselor lor, frînînd în același timp crearea și dezvoltarea unei industrie naționale.

Spre deosebire de această politică, Uniunea Sovietică, ca și celelalte țări socialiste caută ca prin relațiile comerciale să vină în sprijinul năzuinței popoarelor acestor țări de a-și dezvolta o economie de sine stătătoare. Adaptînd structura comerțului său exterior cu țările slab dezvoltate necesităților și posibilităților acestor țări, U.R.S.S. le acordă un ajutor efectiv pentru dezvoltarea economiei lor naționale. Astfel, se poate constata că în totalul exporturilor U.R.S.S. către aceste țări predomină livrările de mașini și utilaje. În 1958 din totalul livrărilor de mașini și utilaje 70 la sută reprezentau instalațiile și materialele pentru întreprinderi complete — iar

importurile U.R.S.S. din aceste țări erau formate într-o proporție covârșitoare — peste 90 la sută — din materii prime și produse agroalimentare. Totodată U.R.S.S. mai livrează acestor țări laminate de metale neferoase, cherestea, ciment, petrol și produse petrolifere, țesături de bumbac și alte produse ne-

155,4 milioane ruble la 217,6 milioane ruble, către țările Americii Latine, tot în aceeași perioadă, de la 4,7 milioane ruble la 24,5 milioane ruble.

În ultimii ani Uniunea Sovietică a importat cantități însemnate de lînă, bumbac, piei, cauciuc uscate, ceai, orez, zahăr, cafea, cacao-boabe, banane, citrice, piper, microdentii, obiecte de plută, tutun etc., produse care formează obiectul principal al exportului țărilor slab dezvoltate.

Avantajul pe care-l prezintă pentru țările slab dezvoltate intensificarea relațiilor comerciale cu U.R.S.S. și cu celelalte țări socialiste se concretizează, mai ales, în faptul că ele își asigură pe această cale desfacerea garantată a produselor lor de export pe o piață constantă, nesupusă fluctuațiilor. În același timp, ele au posibilitatea ca în schimbul produselor lor tradiționale de export să-și procure produse industriale de care au nevoie și, în primul rînd, mașinile și utilajele necesare pentru dezvoltarea industriei grele.

Prețurile, pe baza cărora se desfășoară comerțul U.R.S.S., spre deosebire de prețurile practicate pe piața capitalistă, exclud fluctuațiile și tendințele speculative. Acordurile comerciale și de plăți pe termen lung cu U.R.S.S. permit multor țări afroasiatice să-și stabilizeze, pentru prima oară, prețurile de export și să-și mărească în mod corespunzător veniturile provenite de pe urma acestuia. În același timp, datorită caracterului echilibrat al relațiilor comerciale cu U.R.S.S., țările slab dezvoltate pot să-și reducă deficitul de devize și aur, avantaj care nu trebuie trecut cu vederea ținînd seamă de situația financiară precară a acestor țări.

Ajutorul acordat de U.R.S.S. țărilor slab dezvoltate le permite să învingă marile greutăți economice prin care trec ele la începuturile existenței lor ca state independente din punct de vedere politic și economic.

L. Crivăț